

Archeologienota Waregem Goelevenweg

Verslag van Resultaten

Bert ACKE, Maarten BRACKE en Julie HAGEN

14-3-2019

Titel: Archeologienota Waregem Goelevenweg

Erkend archeoloog: Maarten Bracke, OE/ERK/Archeoloog/2015/00036

Auteurs: Bert Acke, Maarten Bracke en Julie Hagen

Uittreksels uit CartoWeb.be met toelating van het Nationaal Geografisch Instituut C18084 - www.ngi.be

Projectcode bureauonderzoek: 2019B142

Intern projectnummer: 2019.032

Locatiegegevens: West-Vlaanderen, Waregem, Goelevenweg 42-44

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 82240,40 en Y: 172593,01; X: 82338,8 en Y: 172685,92

Oppervlakte plangebied: 3833m²

Kadastergegevens: Waregem, afdeling 3, sectie F, percelen 595D, 595E, 596G, 596F (zie figuur 12)

Topografische kaart: zie figuur 10 en 11

Betrokken actoren: Bert Acke (assistent-archeoloog), Maarten Bracke (erkend archeoloog), Julie Hagen (assistent-archeoloog) en Anthony Van Quickelberghe (contactpersoon initiatiefnemer)

Wetenschappelijke advisering: /

Plaats en datum: Moerbeke-Waas, 14/03/2019

© Acke & Bracke bvba, Damstraat 206A, 9180 Moerbeke-Waas. De auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de auteurs.

1. INLEIDING	4
1.1. WETTELIJK KADER	4
1.2. ONDERZOEKSOPDRACHT	4
1.2.1. VRAAGSTELLING	4
1.2.2. RANDVOORWAARDEN	4
1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE	5
1.3.1. MOTIVERING ONDERZOEKSSTRATEGIE	5
1.3.2. ORGANISATIE VAN HET VOORONDERZOEK	6
1.3.3. ADVIES SPECIALISTEN	6
1.3.4. WETENSCHAPPELIJKE ADVISERING	6
1.3.5. SELECTIE BRONNEN	6
2. BUREAUONDERZOEK	7
2.1. HUIDIGE TOESTAND	7
2.2. GEPLANEDE WERKEN	14
2.3. LANDSCHAPPELIJKE LIGGING	15
2.3.1. TOPOGRAFISCHE SITUERING	15
2.3.2. LANDSCHAPPELIJKE SITUERING	18
2.3.3. BODEMKUNDIGE SITUERING	20
2.3.4. GEOLOGISCHE SITUERING	21
2.4. HISTORISCHE SITUERING	24
2.5. ARCHEOLOGISCHE SITUERING	32
3. SYNTHESE	34
3.1. ARCHEOLOGISCH VERWACHTINGSPATROON	34
3.2. AFWEGING VERDER VOORONDERZOEK	35
3.3. VERDER VOORONDERZOEK ZONDER INGREEP IN DE BODEM	35
3.4. VERDER VOORONDERZOEK MET INGREEP IN DE BODEM	36
3.5. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	37
4. SAMENVATTING	40
5. BIBLIOGRAFIE	42
6. BIJLAGES	43

1. Inleiding

1.1. Wettelijk kader

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden te Waregem Goelevenweg (provincie West-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

1.2. Onderzoeksopdracht

1.2.1. Vraagstelling

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?
- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?
- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?
- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?
- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?
- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

1.2.2. Randvoorwaarden

Niet van toepassing.

1.3. Werkwijze en strategie

1.3.1. Motivering onderzoeksstrategie

In het bureauonderzoek wordt een zo duidelijk mogelijk beeld gevormd van de huidige archeologische, historische en landschappelijke informatie van het projectgebied en diens omgeving. Deze gegevens worden vergeleken met de geplande werken en de hiermee gepaard gaande verstoringen en vergravingen in de bodem. Het uiteindelijke doel is het bepalen of verder archeologisch onderzoek al dan niet aangewezen is.

Informatie over de afbakening van het plangebied en de geplande werkzaamheden werd aangeleverd via de initiatiefnemer door middel van ontwerpplannen en via mondelinge of schriftelijke communicatie. Om een zicht te krijgen op de huidige archeologische kennis van het plangebied en van de directe omgeving werd de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) geraadpleegd.¹ Deze online databank is uitsluitend toegankelijk voor geregistreerde gebruikers, hoofdzakelijk archeologen. Aanvullend werden verschillende historische kaarten geraadpleegd via Geopunt², de centrale toegangspoort tot geografische overheidsinformatie, en via Cartesius³, een databank die kaarten bundelt van het Nationaal Geografisch Instituut (NGI), de Koninklijke Bibliotheek, het Rijksarchief, lokale archieven en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika. Aansluitend hierbij werden ook verschillende luchtfoto's bekeken die genomen zijn sinds de jaren '70 van vorige eeuw. Op het kaartmateriaal en de luchtfoto's werd het plangebied geprojecteerd, om zodoende een duidelijk beeld te krijgen van het landgebruik gedurende de laatste eeuwen. Geopunt leverde ook verschillende kaarten op die betrekking hebben tot de landschappelijke en bodemkundige ligging van het gebied. Een kadasterplan dat beschikbaar is via de GRB-kaart op Geopunt werd vergeleken met hetgene dat beschikbaar is via de CadGIS Viewer van de Federale Overheid.⁴ Een topografische kaart werd verkregen via het NGI.⁵

Op basis van dit onderzoek en het raadplegen van bovenvermelde bronnen kan een antwoord gegeven worden op de vooropgestelde onderzoeksvragen.

¹ <https://cai.onroenderfgoed.be/>

² <http://www.geopunt.be/kaart>

³ <http://www.cartesius.be/CartesiusPortal/>

⁴ <http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/>

⁵ <http://www.ngi.be/topomapviewer/>

1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek

In eerste instantie werd gestart met het bureauonderzoek waarbij de diverse beschikbare bronnen geraadpleegd worden. Daarnaast werd in detail bekeken wat de huidige toestand is van het plangebied en werden de geplande werkzaamheden onder de loep genomen. Op basis van deze gegevens samen werd afgetoetst of ten eerste verder vooronderzoek noodzakelijk is en ten tweede welke onderzoekstappen er eventueel genomen moeten worden.

1.3.3. Advies specialisten

Niet van toepassing.

1.3.4. Wetenschappelijke advisering

Niet van toepassing.

1.3.5. Selectie bronnen

De gebruikte bronnen zijn beschreven onder 1.3.1. De bronnen daaronder vermeld waren afdoende om een gedegen advies te geven voor een verder archeologisch traject. Bijkomend archiefonderzoek werd niet opportuun geacht.

2. Bureauonderzoek

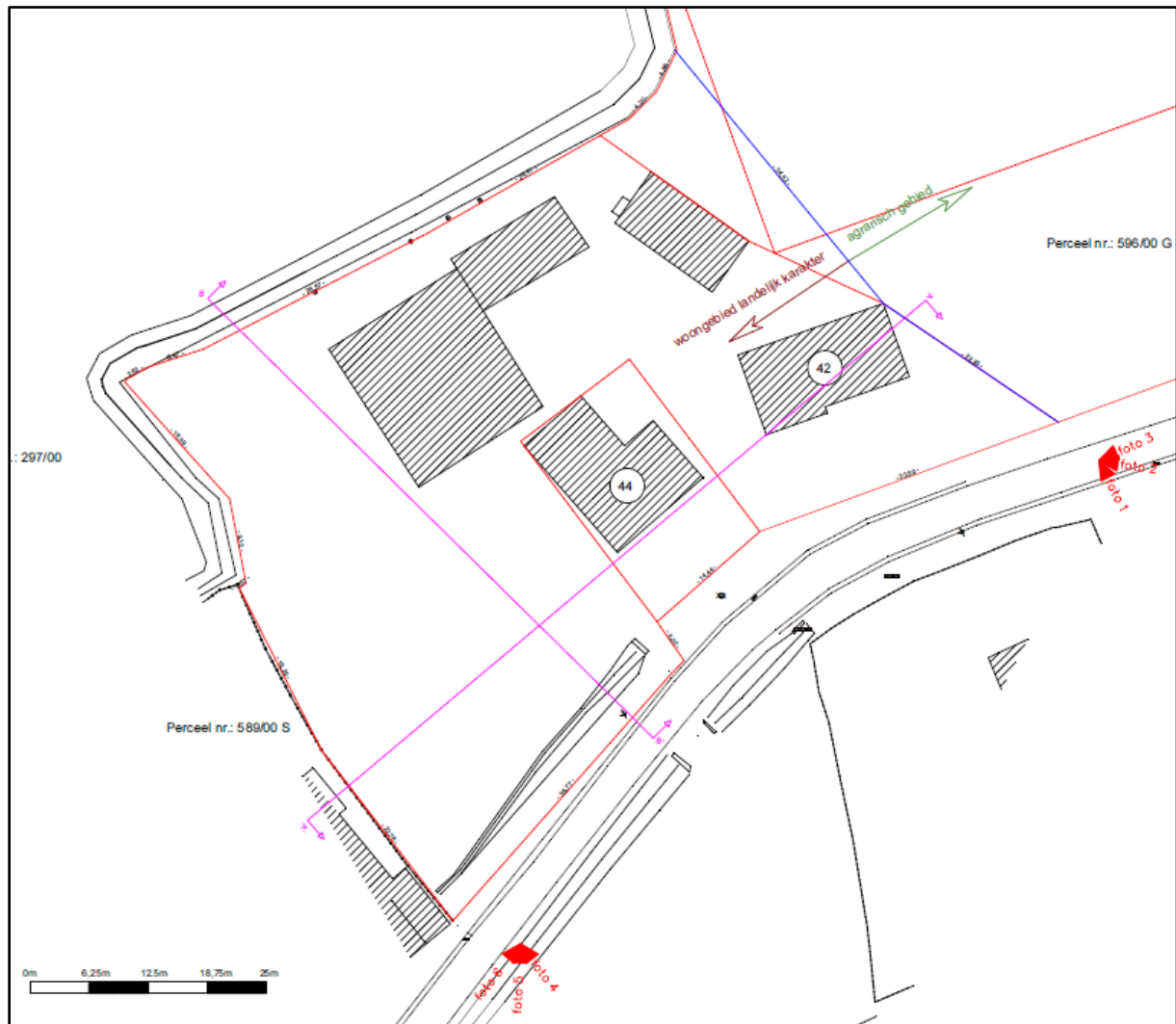
2.1. Huidige toestand

Het terrein, ca. 3833m² groot, heeft een onregelmatige vorm en is noordoost-zuidwest georiënteerd. Het is gelegen ten noorden van de Goelevenweg, in het noorden wordt het begrensd door de Kasselrijbeek. Het plangebied is grotendeels bebouwd: in het oostelijke deel zijn 2 vrijstaande woningen aan de straatzijde gelegen, erachter liggen een oudere woning en 2 stallen/loodsen. Tussen de gebouwen ligt een steenslagverharding. Een klein deel van de akker ten oosten van deze gebouwen behoort ook tot het plangebied. Het westelijke deel van het terrein is grasland. De bestaande inrichting zal slechts voor een beperkte en plaatselijke bodemverstoring gezorgd hebben (funderingen, nutsvoorzieningen).

Hieronder worden een aantal foto's van de huidige toestand van het terrein weergegeven, de nummers van de foto's verwijzen naar de nummers zoals opgenomen op het plan bestaande toestand (zie figuur 2 en bijlage).

Figuur 1 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2018 (bron: geopunt.be).

Figuur 2 Plan bestaande toestand (bron: initiatiefnemer).

Figuur 3 Foto 1 (bron: initiatiefnemer).

Figuur 4 Foto 2 (bron: initiatiefnemer).

Figuur 5 Foto 3 (bron: initiatiefnemer).

Figuur 6 Foto 4 (bron: initiatiefnemer).

Figuur 7 Foto 5 (bron: initiatiefnemer).

Figuur 8 Foto 6 (bron: initiatiefnemer).

2.2. Geplande werken

Het ontwerpplan is te vinden in de bijlage, een uitsnede wordt hieronder weergegeven.

De gebouwen worden afgebroken, de verharding wordt verwijderd en het terrein wordt bouwrijp gemaakt om te verkavelen in 6 loten. Op elk lot wordt een halfopen bebouwing opgericht. Vooraan de woningen komt aan straatzijde een voortuinstrook te liggen, hier zijn geen bouwwerken toegelaten behalve toegangen en opritten tot de woningen, ook worden hier de nodige aansluitingen op de nutsvoorzieningen aangelegd. Naast en achter elke woning is een tuin voorzien. Op elk lot kan een afzonderlijke bergplaats en/of serre en/of tuinhuis worden opgericht met een gezamenlijke vloeroppervlakte van max. 40m². Dit bijgebouw kan niet opgericht worden in de zone voor onderhoud van de Kasselrijbeek (5m van de grens in het noorden).

Er zullen aanzienlijke bodemingrepen plaatsvinden op het plangebied: het bouwrijp maken van de percelen, bodemingrepen voor aanleg van de nutsleidingen, funderingswerken, het optrekken van woningen, aanleg van tuinen. Ook het werfverkeer zal zijn invloed hebben op de ondergrond.

Figuur 9 Uitsnede uit het ontwerpplan (bron: initiatiefnemer).

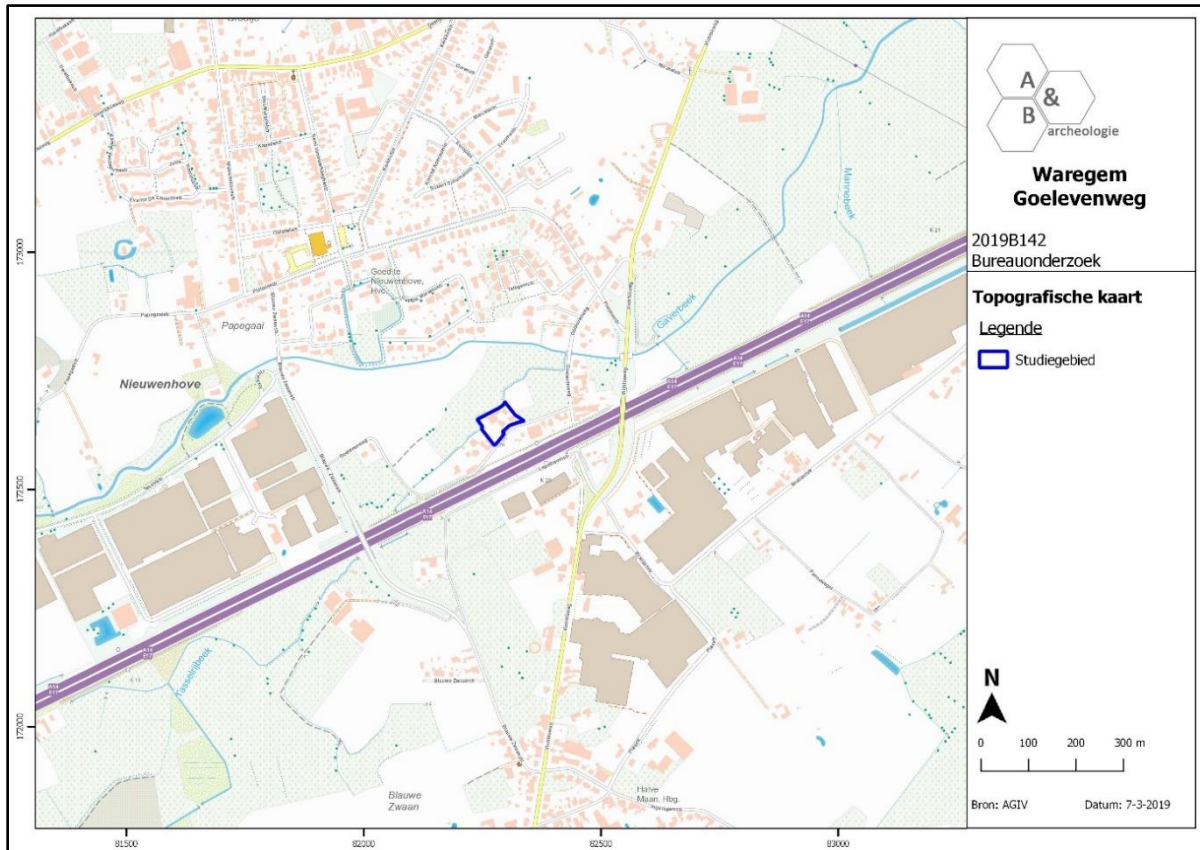
2.3. Landschappelijke ligging

2.3.1. Topografische situering

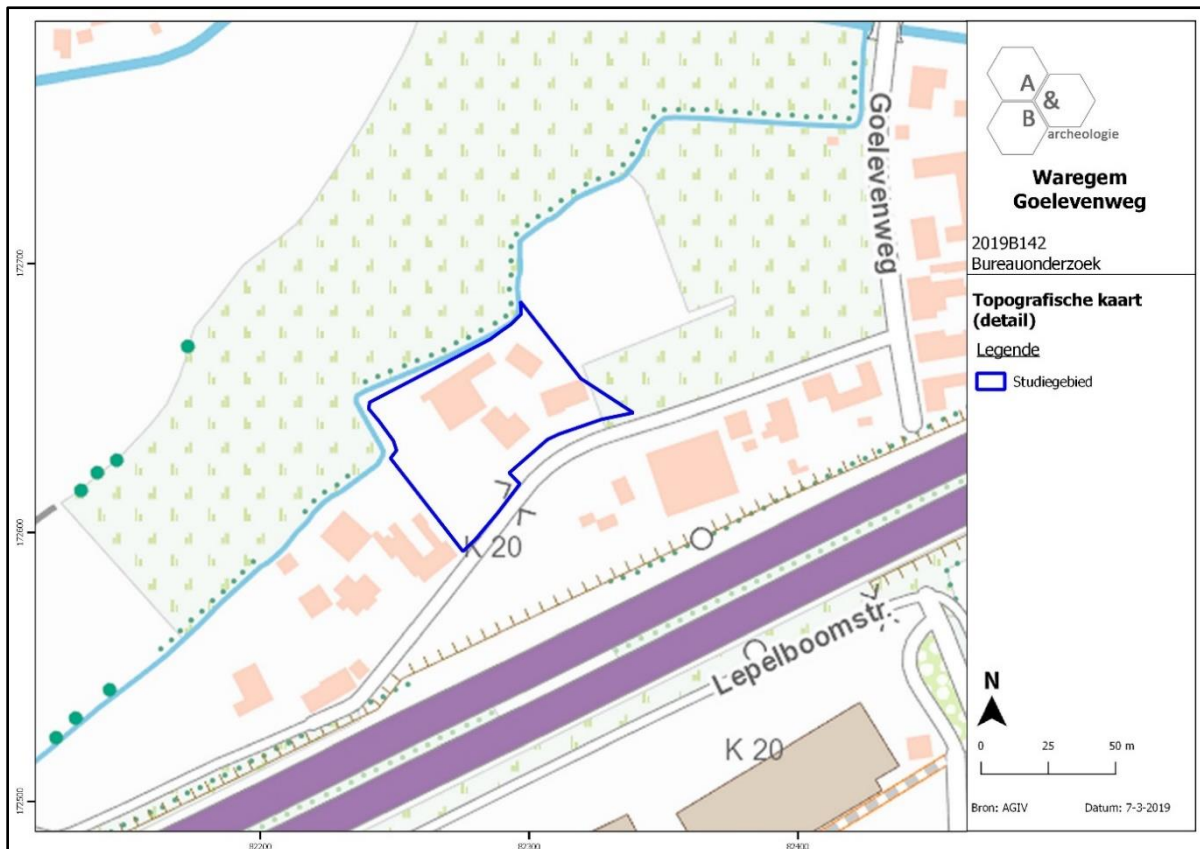
Waregem is een stad in het zuidoosten van West-Vlaanderen, grenzend aan Oost-Vlaanderen, die bestaat uit verschillende deelgemeenten: Waregem in het zuidoosten, en Sint-Eloois-Vijve, Desselgem en Beveren-Leie, allen gelegen in het noordwesten van de fusiegemeente. Deze 3 deelgemeenten worden in het noordwesten begrensd door de Leie. Het plangebied bevindt zich in het zuidwesten van deelgemeente Waregem en behoort tot het gehucht Nieuwenhove. Dit gehucht grenst in het westen aan de gemeente Deerlijk en in het zuiden aan Vichte en Ingooigem. De stadskern van Waregem is meer dan 3,5km ten noordoosten van het plangebied gelegen, de huidige kern van Nieuwenhove ligt iets ten noorden van het plangebied.

De Goelevenweg, een zijstraat van de Vichtseweg, en de woningen erlangs liggen wat verloren in een gebied ingesloten door de E17 Gent-Kortrijk ten zuiden (zo'n 60m ten zuidoosten van het plangebied), een industrie- en KMO-zone ten westen, de Gaverbeek ten noorden en de Vichtseweg ten oosten. Tussen de Gaverbeek en het plangebied liggen enkele landbouwgronden. In het noorden grenst het plangebied aan de Kasselrijbeek die iets verder naar het noordoosten in de Gaverbeek uitmondt. Ten oosten is een landbouwperceel gelegen, aan de overzijde van de Goelevenweg bevinden zich een weiland en enkele schuren en een magazijn. Ten westen bevindt zich een woning met tuin.

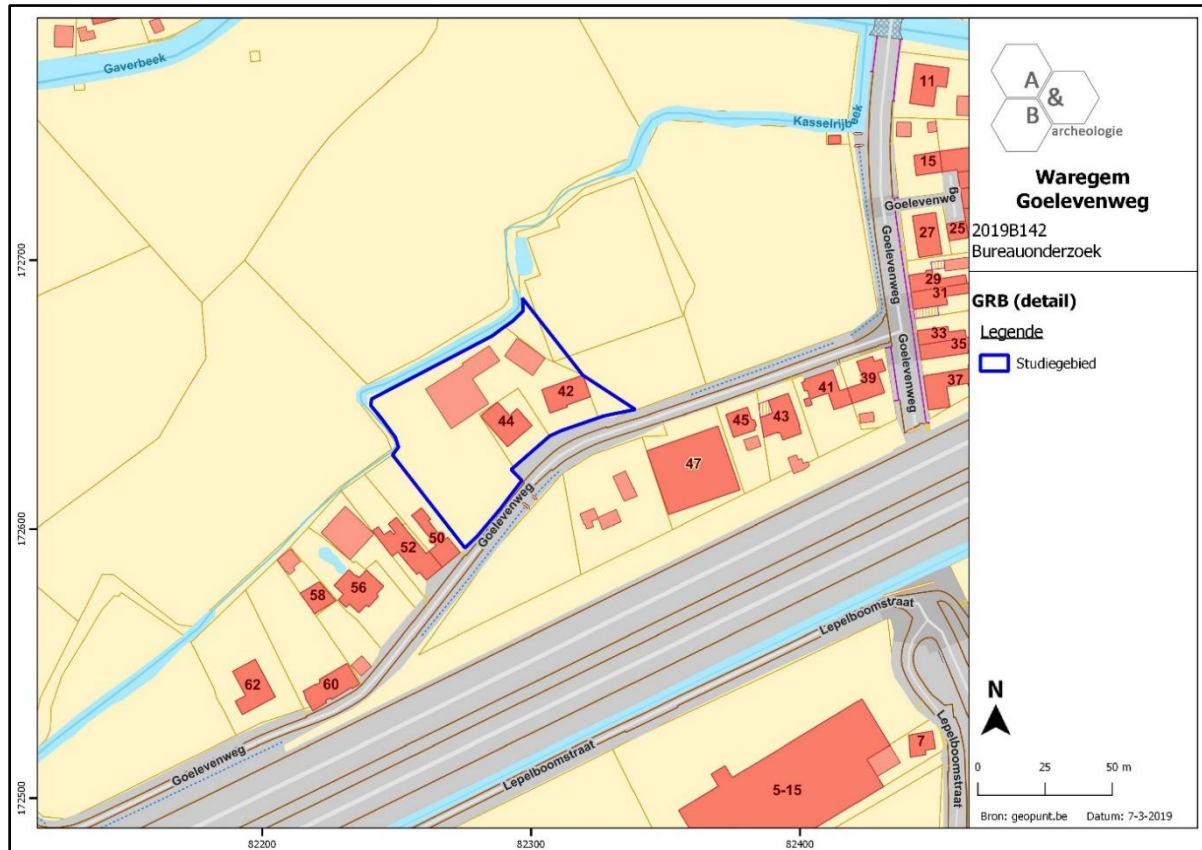
Op de bodemgebruikskaart van 2001 staat het plangebied aangeduid als 'Akkerbouw' (wit) en 'Weiland' (geel), enkele stukjes 'Andere bebouwing' (rood) en een blokje 'Boomgaard' (oranje), wat niet geheel overeenkomt met het huidige gebruik.

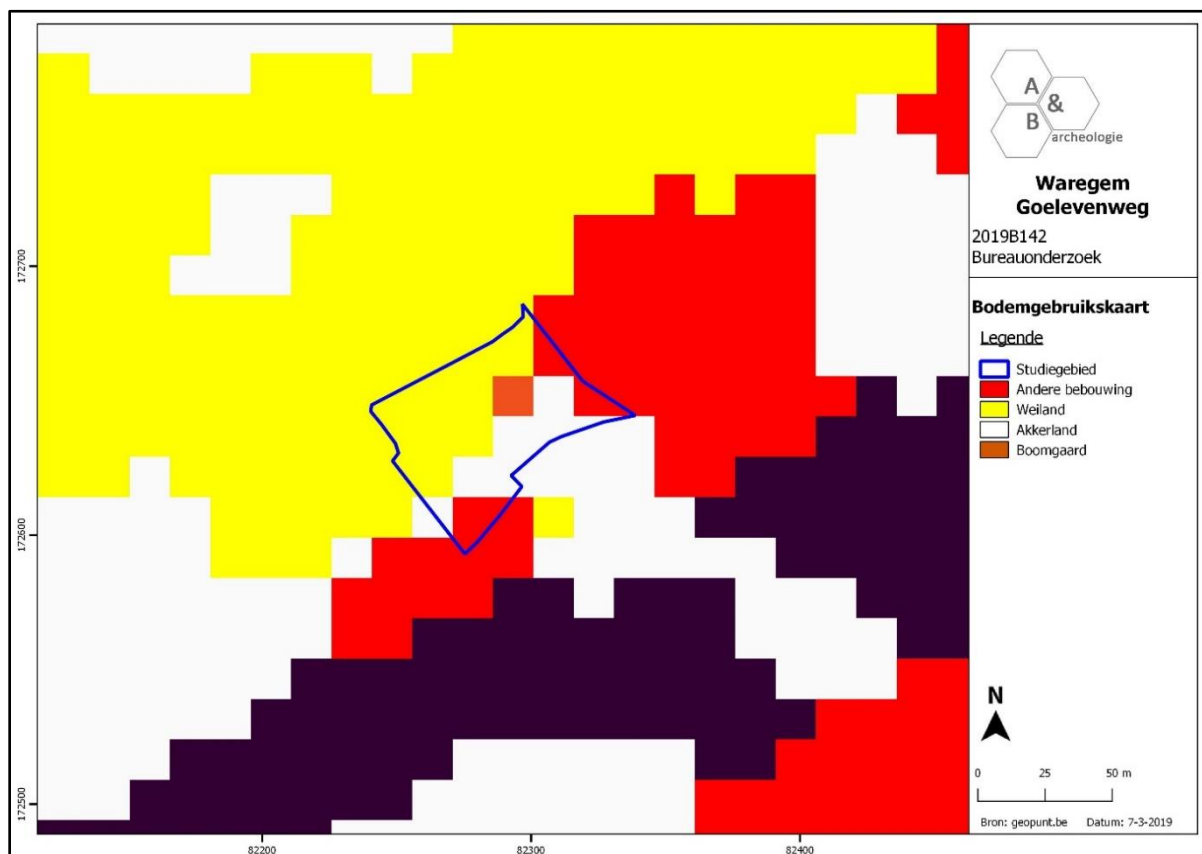
Figuur 10 Zicht op de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).

Figuur 11 Detailopname van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).

Figuur 12 Zicht op het kadasterplan (bron: geopunt.be).

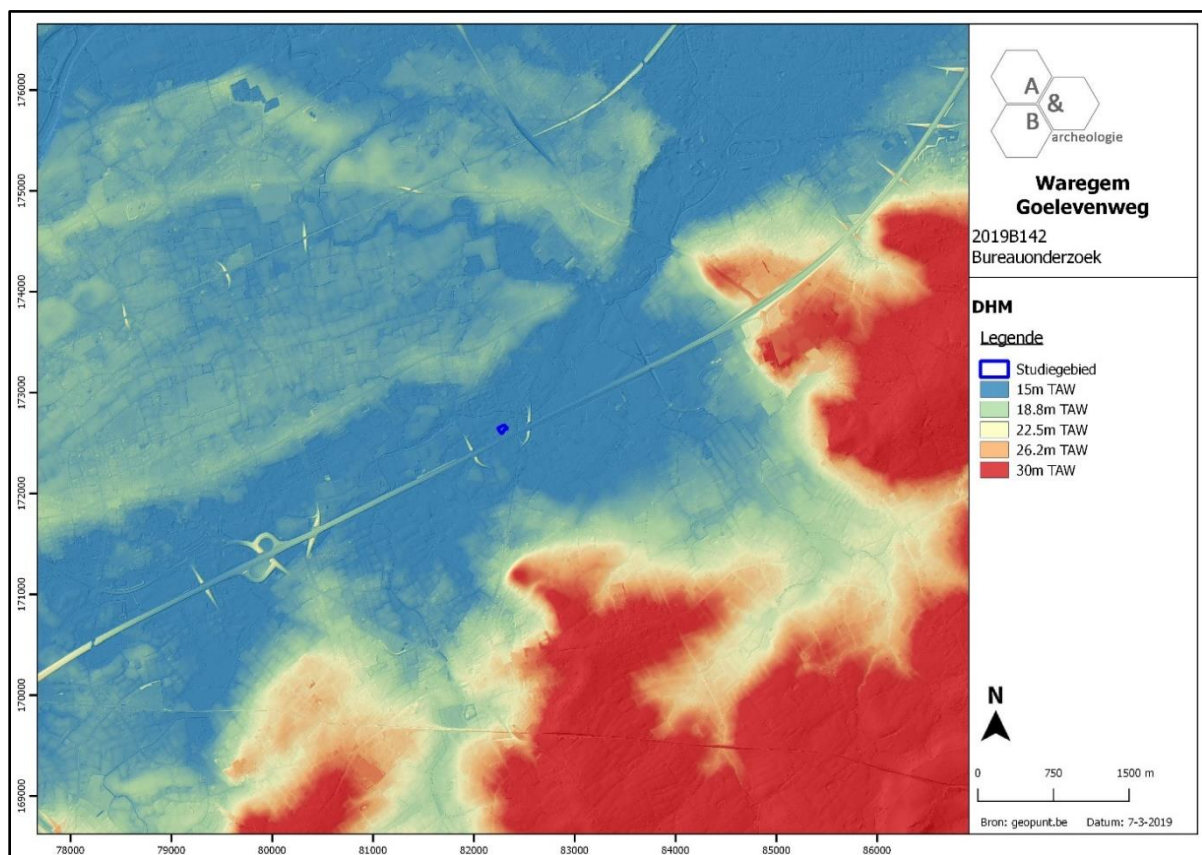

Figuur 13 Zicht op de bodemgebruiksk kaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

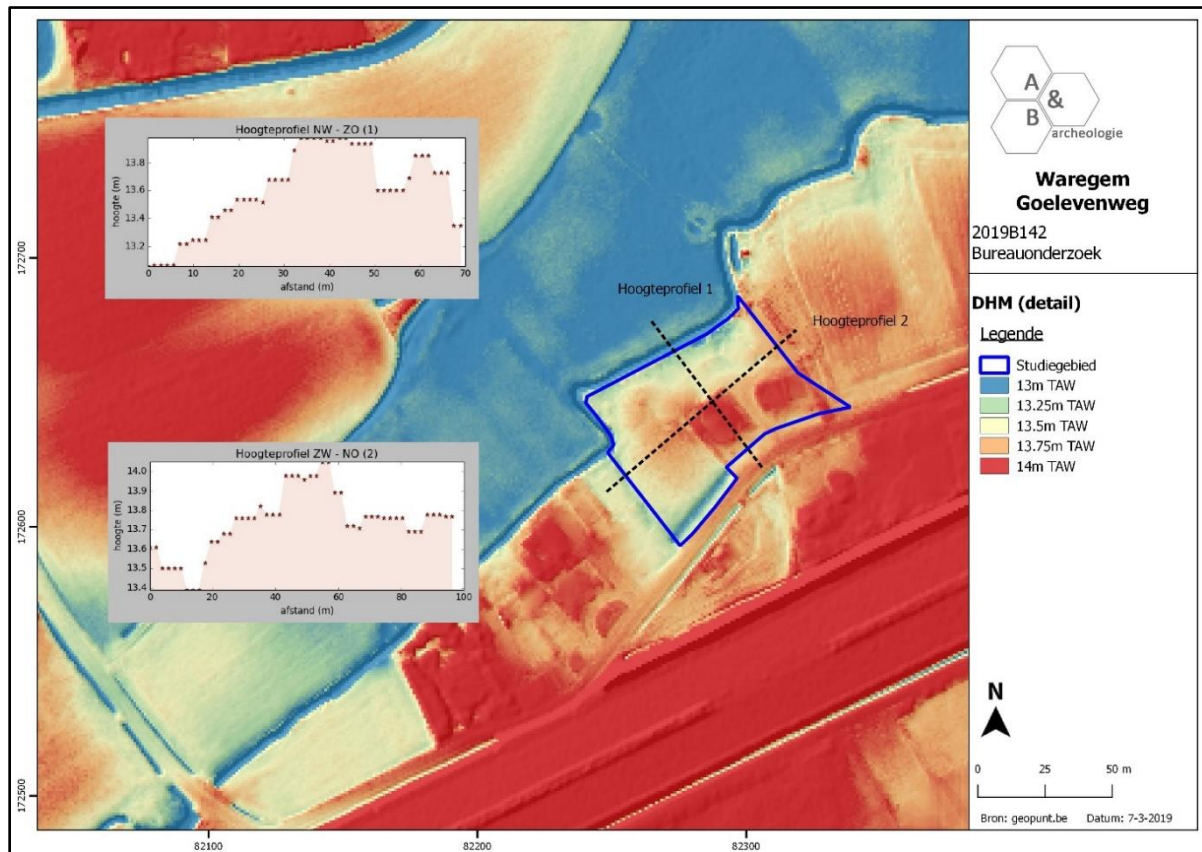
2.3.2. Landschappelijke situering

Het plangebied maakt deel uit van een lager gelegen gebied ten zuiden van de Gaverbeek. Verder ten zuiden zijn meerdere heuvelruggen gelegen. Ten noorden van de Gaverbeek bevindt zich een iets hoger gelegen opduiking. De Kasselrijbeek loopt minder dan 200m ten noordoosten van het plangebied in de Gaverbeek. Op siteniveau is op het digitale hoogtemodel te zien dat het plangebied hoger gelegen is dan de weilanden langs de noordelijke oever van het plangebied. Deze bevinden zich op ca. +13,00m TAW, terwijl het maaiveldniveau op het plangebied eerder tussen +13,40 en +13,80m TAW te situeren is. Ter hoogte van de 2 woningen heeft een kunstmatige ophoging plaatsgevonden, daar ligt het maaiveld op ca. +14,00m TAW. Er is geen duidelijke helling waar te nemen op het plangebied. De gronden ten zuiden, aan de E17, zijn duidelijk opgehoogd.

Op de potentiële bodemerosiekaart wordt enkel het zuidwestelijke deel van het plangebied ingekleurd, het wordt een lage erosiegraad toegekend.

Figuur 14 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel (bron: geopunt.be).

Figuur 15 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel, op siteniveau (bron: geopunt.be).

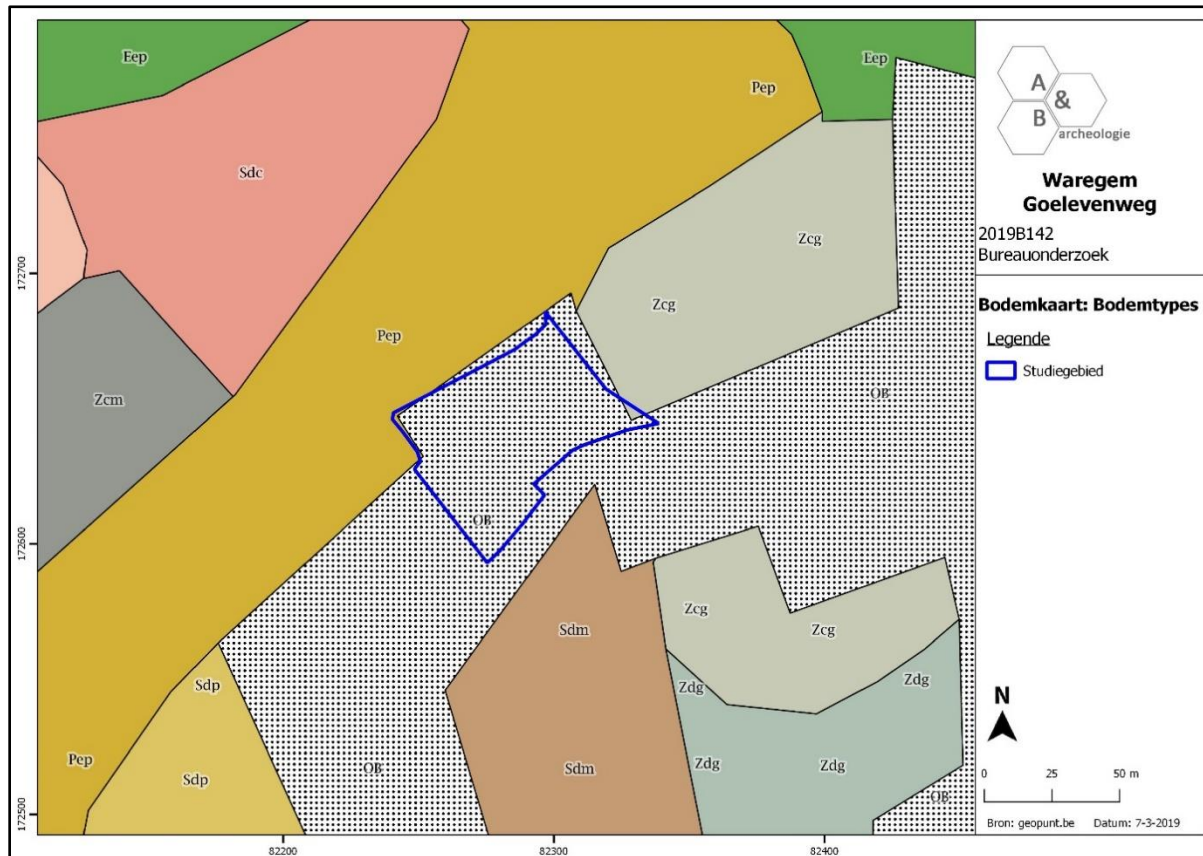

Figuur 16 Zicht op de Potentiële bodemerosiekaart (bron: geopunt.be).

2.3.3. Bodemkundige situering

Op de bodemkaart wordt het plangebied volledig gekarteerd als OB (kunstmatige gronden), maar afgaande op de naastliggende wel gekarteerde bodems, kunnen volgende bodemsoorten verwacht worden:

- Pep in het noordelijke deel van het plangebied, langsheen de Kasselrijbeek: natte licht zandleembodem zonder profiel. Deze hydromorfe bodems hebben een reductiehorizont op licht zandleem. De bouwvoor, 20-30cm dik, vertoont reeds roestvlekken in een donker grijsbruine matrix. Tussen de humeuze bovengrond en het zand, leem, klei, klei-zand, mergel of veensubstraat komt doorgaans een niet humeuze zandiger laag voor. De roestverschijnselen beginnen intens onder de bouwvoor en de reductiehorizont begint tussen 100 en 120cm. De bodems hebben een waterlast in winter en lente. Ze zijn fris en vochthoudend in de zomer en drainage is noodzakelijk.
- Zcg centraal en in het zuidelijke deel van het plangebied: matig droge zandbodem met duidelijke ijzer en/of humus B horizont. Deze serie omvat Podzolen waarin de gleyverschijnselen voorkomen tussen 60 en 90cm, dus steeds duidelijk onder de Podzol B. Het Podzol profiel blijft dus nagenoeg ongewijzigd daar het ontwikkeld is in een laag die door het grondwater nooit bereikt wordt. De waterhuishouding is goed in de winter, wel te droog en droogtegevoelig in de zomer.

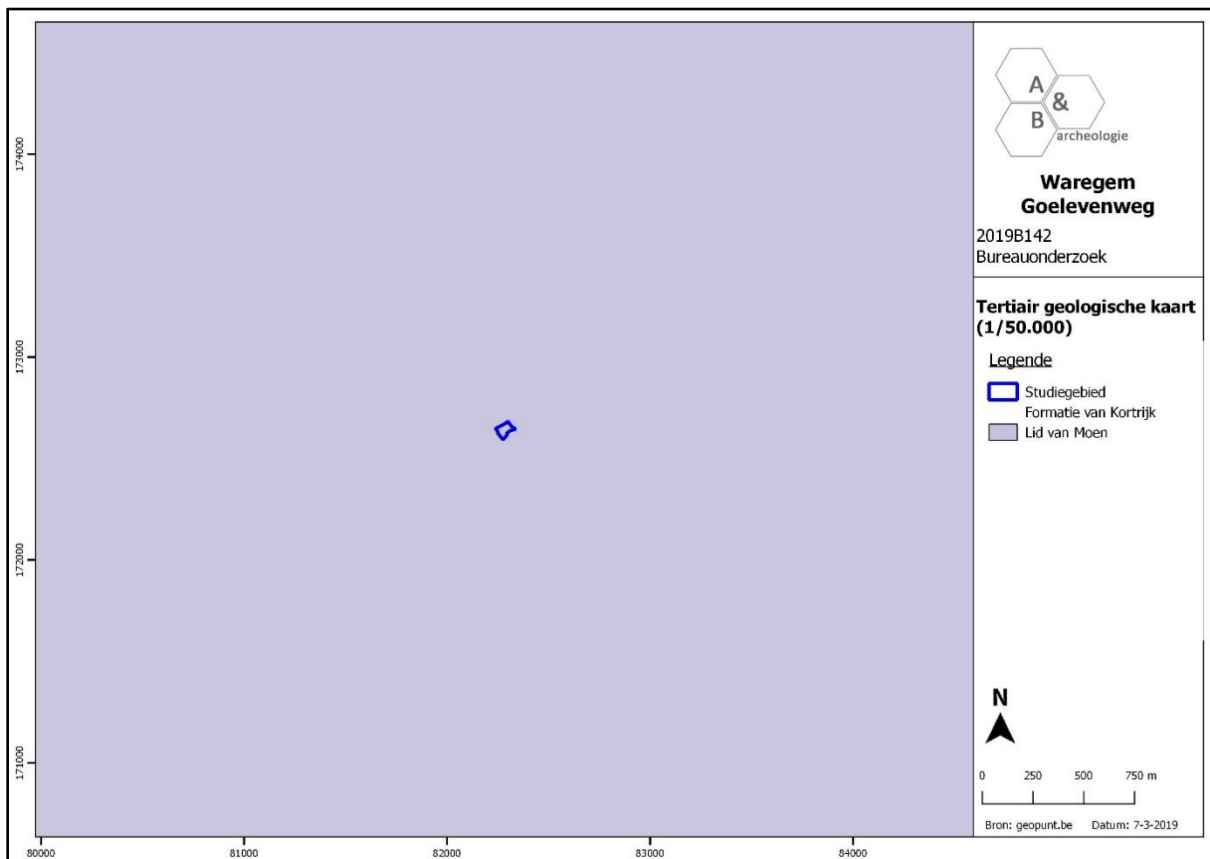

Figuur 17 Zicht op de bodemkaart (bron: DOV).

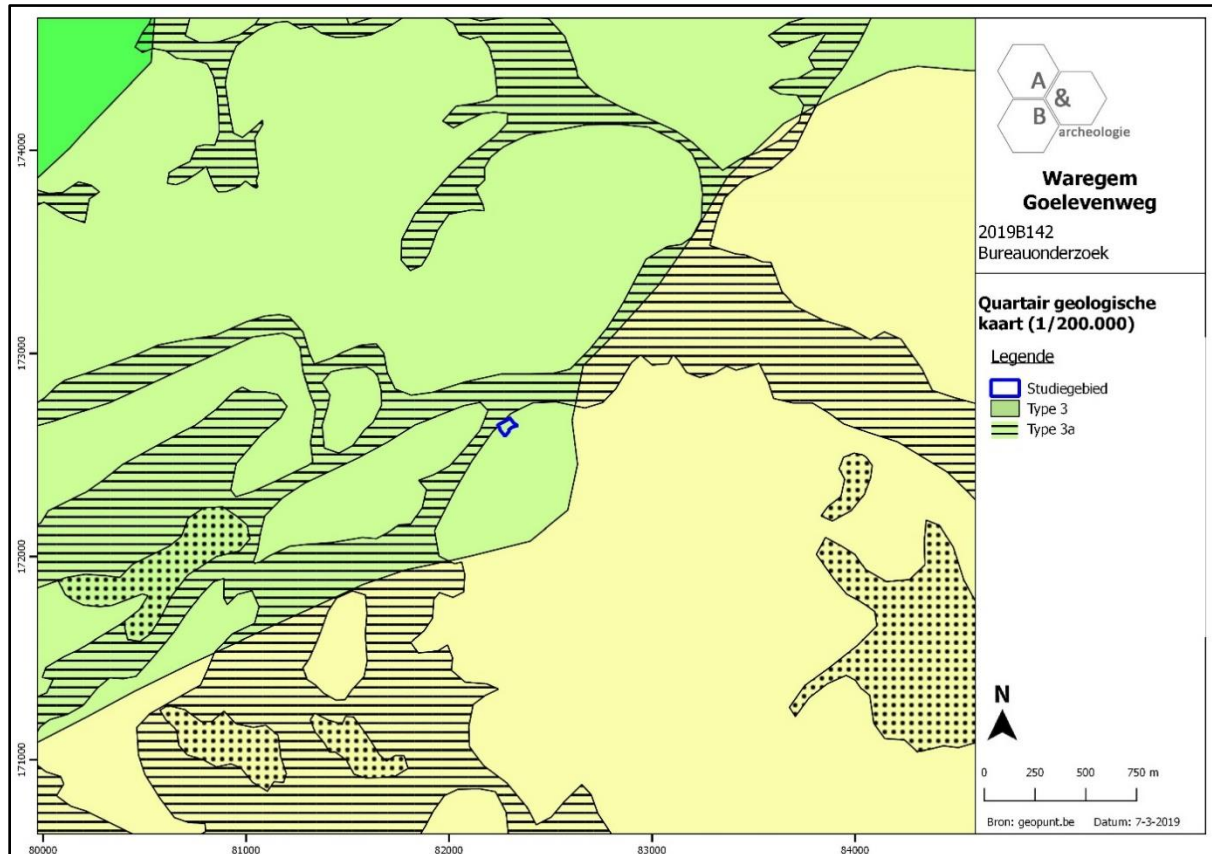
2.3.4. Geologische situering

De tertiaire opbouw ter hoogte van het plangebied bestaat uit de Formatie van Kortrijk, Lid van Moen: grijze klei tot silt, kleihoudend, kleilagen; Nummulites planulatus. De Quartair geologische kaart geeft aan dat het plangebied bestaat uit het type 3: geen Holocene en/of Tardiglaciale afzettingen bovenop de Pleistocene sequentie (3). Net ten noorden bevindt zich type 3a: Holocene en/of Tardiglaciale fluviatiele afzettingen (a) bovenop de Pleistocene sequentie (3). Dit zijn de gronden rond de Kasselrijbeek, vermoedelijk is dit type aanwezig in het noorden van het plangebied.

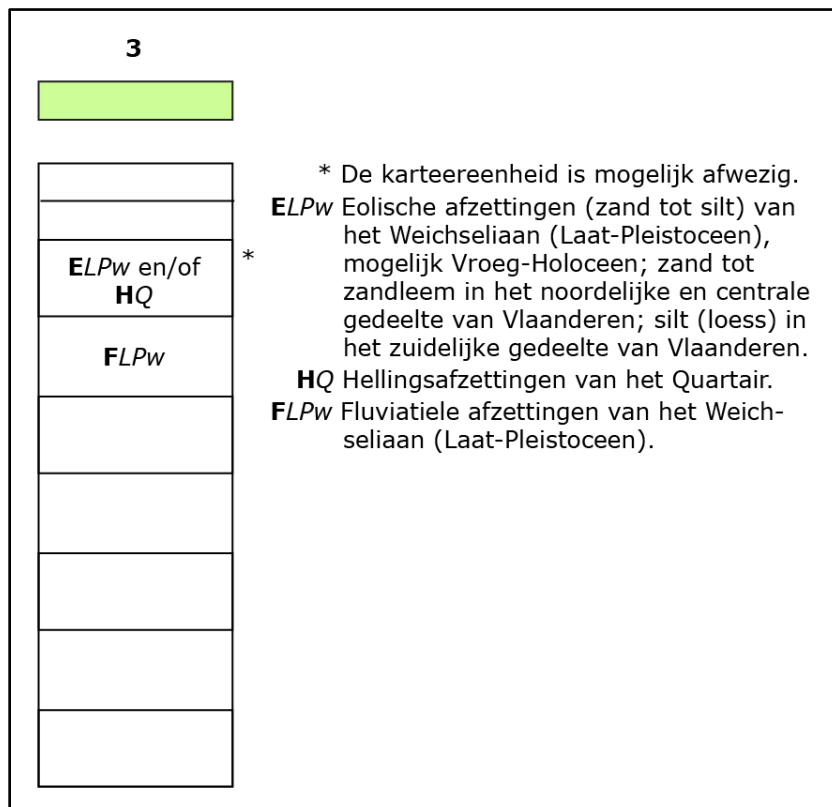
De geomorfologische kaart voor deze streek is niet voorhanden en kan dus niet worden afgebeeld.

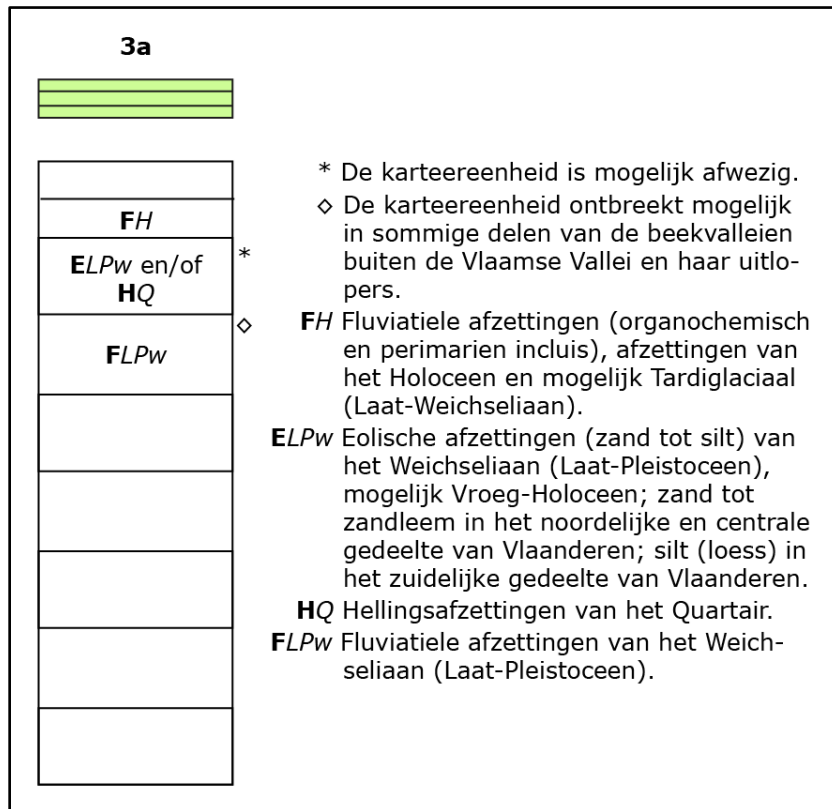
Figuur 18 Uitsnede uit de Tertiair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

Figuur 19 Uitsnede uit de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

Figuur 20 Uitleg bij de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

Figuur 21 Uitleg bij de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

2.4. Historische situering⁶

Het plangebied is gelegen in het gehucht Nieuwenhove, de historische ontwikkeling daarvan is relevanter dan de geschiedenis van Waregem, waarvan de kern zich op ruime afstand van het terrein bevindt.

In de middeleeuwen strekt zich over het grondgebied van onder andere Waregem een groot woud uit, het Forestum Methela, een koninklijk jachtgebied. Ook het plangebied is in dit voormalige woud te situeren. Op het einde van de 9de eeuw, na de invallen van de Noormannen die waarschijnlijk ook Waregem hebben bezocht - zij hebben immers een kamp te Kortrijk - maakt Boudewijn II (863-918) gebruik van de verzwakking van het laat-Karolingische rijk om Waregem en het jachtgebied net als vele andere staatseigendommen aan te slaan. Rond 950 schenkt graaf Arnulf I de Grote (918-965) het woud, samen met gronden in Desselgem, Beveren en Waregem aan de Gentse Sint-Pietersabdij. Vanaf de 11de en 12de eeuw wordt het uitgestrekte Methelawoud in het zuidelijke deel van Waregem door de bevolkingstoename en de nood aan landbouwgronden ontgonnen. Op de vrijgekomen gronden ontstaan enkele grote hofsteden. Ook het Feretbos (ongeveer ter hoogte van het centrum van Nieuwenhove) verdwijnt tijdens de 11de of 12de eeuw wanneer het plaats maakt voor akkerbouw en weiden. Resten van het Sauselebos zullen tot in de 20ste eeuw een groene long vormen tussen het zuiden van Waregem (Nieuwenhove) en Vichte.

In het begin van de 14de eeuw ontstaat het huidige Nieuwenhove, ook al verschijnt de eigenlijke naam pas in 1403. De eerste (gekende) heer van Nieuwenhove, Olivier van der Vichte, wordt namelijk vóór hij heer van Vichte is, al vermeld als heer van Nieuwenhove. In 1403 krijgt hij van de heer van Wakken de heerlijkheid Nieuwenhove in leen. Tussen 1419 en 1467, onder de regeringsperiode van Filips de Goede, laat Anthéunis vander Vichten aan de samenloop van de Gaverbeek en de Kasselrijbeek het eigenlijke kasteel bouwen en er zijn verblijfplaats onderbrengen. Vermoedelijk is het een bakstenen constructie met een grote toren en twee kleine hoektorentjes. In 1428 vermeldt een denombrement van een leen te Aalbeke "here vander Vichten, ruddre van sinen heerscepe ten Nieuwenhove". Een zelfde beschrijving is teruggevonden in een lijst van edelen en goede lieden van 1439. De benaming Nieuwenhove zou als volgt zijn gegroeid: omdat de familie van der Vichten zijn bezittingen uit mekaar zou kunnen houden, is er sprake van het 'Oud Hof' (Vichte) en het Waregemse leen zijnde het 'Nieuw Hof'. Andere historici leggen eerder de link tussen Tategem als 'Oud Hof' en het later ontstane Nieuwenhove als 'Nieuw Hof'. Alhoewel de heren van der Vichten al omstreeks het midden van de 15de eeuw een kasteel hebben op Nieuwenhove, wordt pas in 1524 in de nabijheid van hun verblijfplaats een eerste kapel opgericht. Het betreft een rechthoekige schuur met kleine raampjes. Het kasteel van Nieuwenhove is rond het midden van de 18de eeuw eigendom van de graaf van Canteleux, heer van Nieuwenhove en Boschhaegen. Een kaart in het Waregemse landboek van 1753-1757 toont de hoeve met woonhuis, stallen, schuur, duiventoren en enkele kleine bedrijfsgebouwen. Het kasteel wordt voorgesteld als een bakstenen constructie met drie trapgevels en wordt omringd door een binnen- en buitenwal die ook de hoeve omsluit. In het gehucht valt daarnaast ook de aanwezigheid van de kapel en enkele omwalde hofsteden op te

⁶ Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: *Waregem* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/126043> (geraadpleegd op 11 maart 2019); Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: *Goelevenweg* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/125609> (geraadpleegd op 11 maart 2019)

merken. In Nieuwenhove wordt omstreeks 1815-1820 het na de Franse Revolutie totaal vervallen kerkje gesloopt. Lange tijd heeft het gehucht geen eigen bidplaats meer en zijn de kerkgangers aldus aangewezen op de kerk van Waregem of Deerlijk. Vanaf het laatste kwart van de 19de eeuw zal de roep naar een eigen kerk en school voor de wijk steeds luider klinken. In 1897 worden de nodige fondsen verworven en wordt de eerst steen gelegd van een nieuw complex. Het is toegewijd aan de Heilige Margaretha en bestaat uit een kerk, klooster en school, waarvan in eerste instantie enkel een eerste vleugel wordt opgetrokken. Onder leiding van priester Evarist De Coninck wordt gezocht naar een kloosterorde die in het gehucht onderwijs kan verschaffen en in eerste instantie gaat die eer naar de rosminianen die zich al in het centrum van Waregem gevestigd hebben. Aangezien de rosminianen er niet in slagen zich in Waregem te integreren, moet Deconinck al enkele jaren later op zoek naar een nieuwe kloosterorde die hij vindt bij de paters oblaten. Vanaf 1903 vestigt een delegatie van de oblatenorde zich in Nieuwenhove en op 28 september 1905 stichten ze er een Belgisch noviciaat waardoor de bestaande gebouwen moeten worden uitgebreid. Het voormalige schoolgebouw wordt vanaf dan volledig ingepalmd door de paters met als belofte een nieuw schoolgebouw voor de leerlingen te bouwen. In 1907 wordt de straatvleugel van het klooster uitgebreid in noordelijke richting onder leiding van priester Paul Lecourtois; ook wordt een lage aanbouw gebouwd tegenaan de dwarse vleugel. De kerk wordt verlengd naar de straat toe. In 1926 wordt een nieuwe vleugel ingewijd om tegemoet te komen aan het stijgende aantal roepingen. In 1973 wordt het kerkje van 1897 gesloopt aangezien in 1971 aan de overzijde langs de Oblatenstraat een nieuwe parochiekerk, toegewijd aan Sint-Margareta, is opgetrokken.

Concrete informatie over het plangebied, dat ten zuiden van het gehucht Nieuwenhove is gelegen, kan afgeleid worden uit cartografische bronnen. De oudste relevante kaart voor het plangebied die geraadpleegd kan worden betreft de Villaretkaart uit 1745-1748, het plangebied is echter niet heel accuraat te situeren. Op de kaart wordt de Gaverbeek en de omliggende meersen weergegeven, vermoedelijk lag het plangebied er grotendeels net ten zuiden van. De Kasselrijbeek wordt niet afgebeeld, ook de Goelevenweg niet. Het plangebied en de directe omgeving is onbebouwd. De Ferrariskaart uit ca. 1777 geeft meer informatie. Het plangebied moet op de projectie op figuur 23 iets meer naar het zuidwesten worden gesitueerd. Het is op dat moment niet bebouwd en in gebruik als landbouwgrond. De Kasselrijbeek wordt afgebeeld, de Goelevenweg niet. Rond de beek zijn ter hoogte van het plangebied geen meersen aangeduid. Op de Atlas der Buurtwegen uit ca. 1840 is de Goelevenweg wel aanwezig, en er wordt een gebouw met toegangsweg vanaf de Goelevenweg weergegeven. Dit betreft de op heden bewaarde woning achteraan het plangebied. In de 'Inventaris van het Bouwkundig Erfgoed' is meer informatie te vinden over de oorsprong en evolutie van de weg en van de gebouwen op het plangebied: *"De straatnaam verwijst naar een eind 18de-eeuwse herberg die verdwijnt naar aanleiding van de aanleg van de autostrade E17 in het begin van de jaren 1970. Het hoofdtracé, dat eertijds een deel was van de noord-zuidverbinding tussen Waregem en Vichte (Deerlijk), wordt op een kaart uit de Atlas der Buurtwegen gecatalogeerd als "Chemin n° 6 " met verklaring de "Chemin de Waereghem à Ingooighem par le hameau de Biest" ofwel de "Watering straet". Het tracé dat in westelijke richting loopt, gaat terug op een oudere veldwegel, op de Atlas der Buurtwegen vermeld als "Sentier n° 122" zijnde "Sentier de la ferme Servage à la ferme Callens" ofwel zogenaamd de "Goelevenweg". Vanaf de knik in westelijke richting maakt de straat deel uit van de 19de-eeuwse "Chemin n° 7" omschreven als "Chemin de Waereghem à Vichte" ofwel "Vichtseweg". De bebouwing op dat ogenblik bestaat uit de grote hofstede zogenaamd "Ferme Servage" (nrs. 15-25) en een aantal kleinere, verspreid gelegen gebouwtjes. Sindsdien is de bebouwing weinig gewijzigd, het*

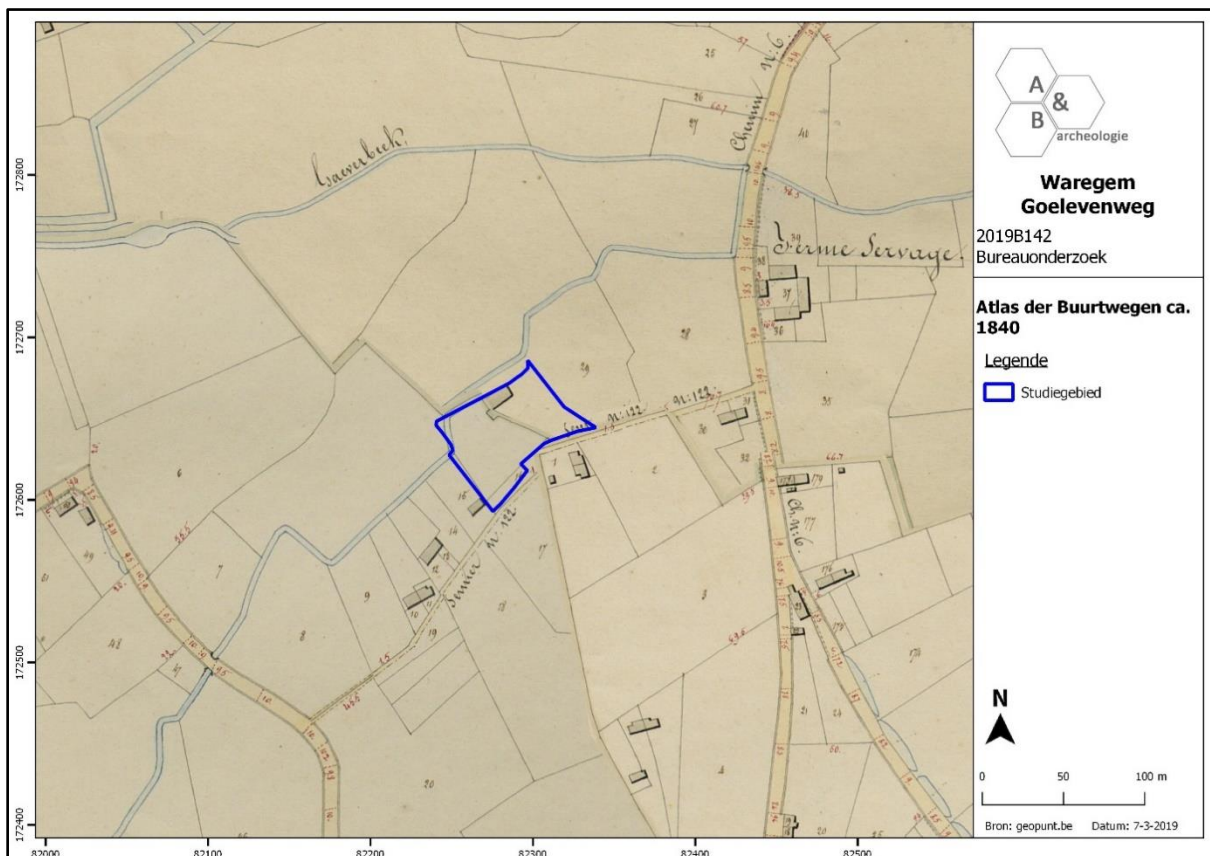
straattracé daarentegen komt door de rechtekking van de Vichtseweg in 1871 deels naast de huidige Vichtseweg te liggen en wordt door de aanleg van de autostrade E17 in het begin van de jaren 1970 deels rechtgetrokken. Thans landelijke weg met deels oorspronkelijk kronkelend tracé en deels recht en parallel lopend met de autostrade. Gevarieerde, verspreid gelegen bebouwing, enerzijds voor bewoning en anderzijds in mindere mate voor agrarische activiteiten. De oudste bebouwing klimt vermoedelijk op tot het begin van de 19de eeuw. Nr. 42, achter twee woningen uit de jaren 1950-1960 ligt een vermoedelijk begin 19de-eeuwse hoevesite cf. op het primitief kadasterplan (circa 1835) bestaande uit een woonhuis alleen; rond het midden van de 19de eeuw uitgebreid met de schuur en in 1947 voorzien van de achterliggende vlasschuur. Vermoedelijk begin 19de-eeuws eenlaags boerenhuis met geïntegreerde stallen (later voorzien van poort?); rechthoekige openingen met bewaard schrijnwerk. Dwars georiënteerde schuur/stalvleugel van bruine, verankerde baksteen onder een sterk overkragend zadeldak met mechanische pannen; sporen van later gedichte openingen en toegevoegde poorten (1947?).” Deze evolutie van het plangebied en het gebouwenbestand is te volgen op de 19de- en 20ste-eeuwse kaarten op luchtfoto’s sinds 1971. Op de luchtfoto van 1971 is de westelijke woning vooraan nog niet te zien, deze moet dus van nadien dateren (en niet uit de jaren 1950-1960 zoals hierboven geciteerd). Het zuidwestelijke deel van het plangebied bleef tot op heden steeds landbouwgrond. Net ten noordoosten van het terrein was lange tijd een serre aanwezig, deze is in 2013-2014 gesloopt. Afgaande op de historische kaarten hebben er geen grootschalige bodemingrepen plaatsgevonden op het plangebied.

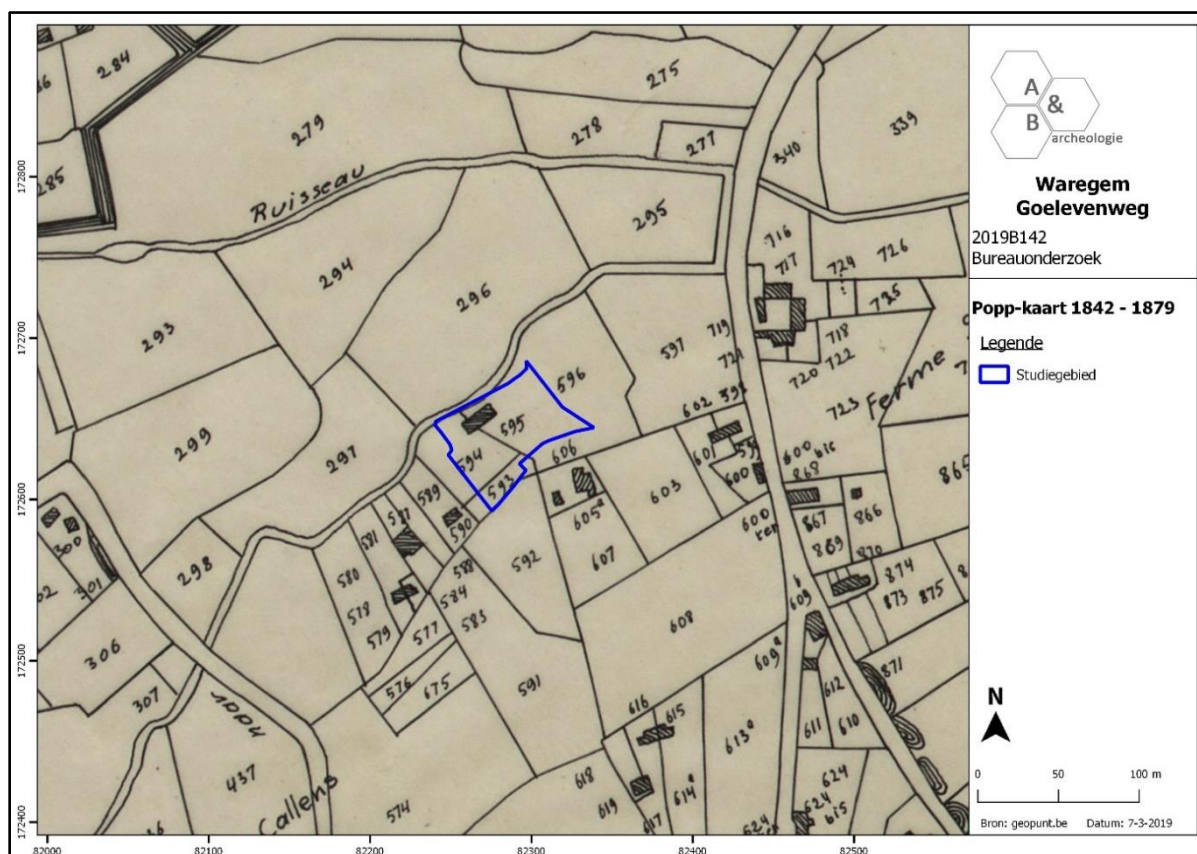
Figuur 22 Benaderende situering van het plangebied op de Villaretkaat (1745-1748) (bron: geopunt.be).

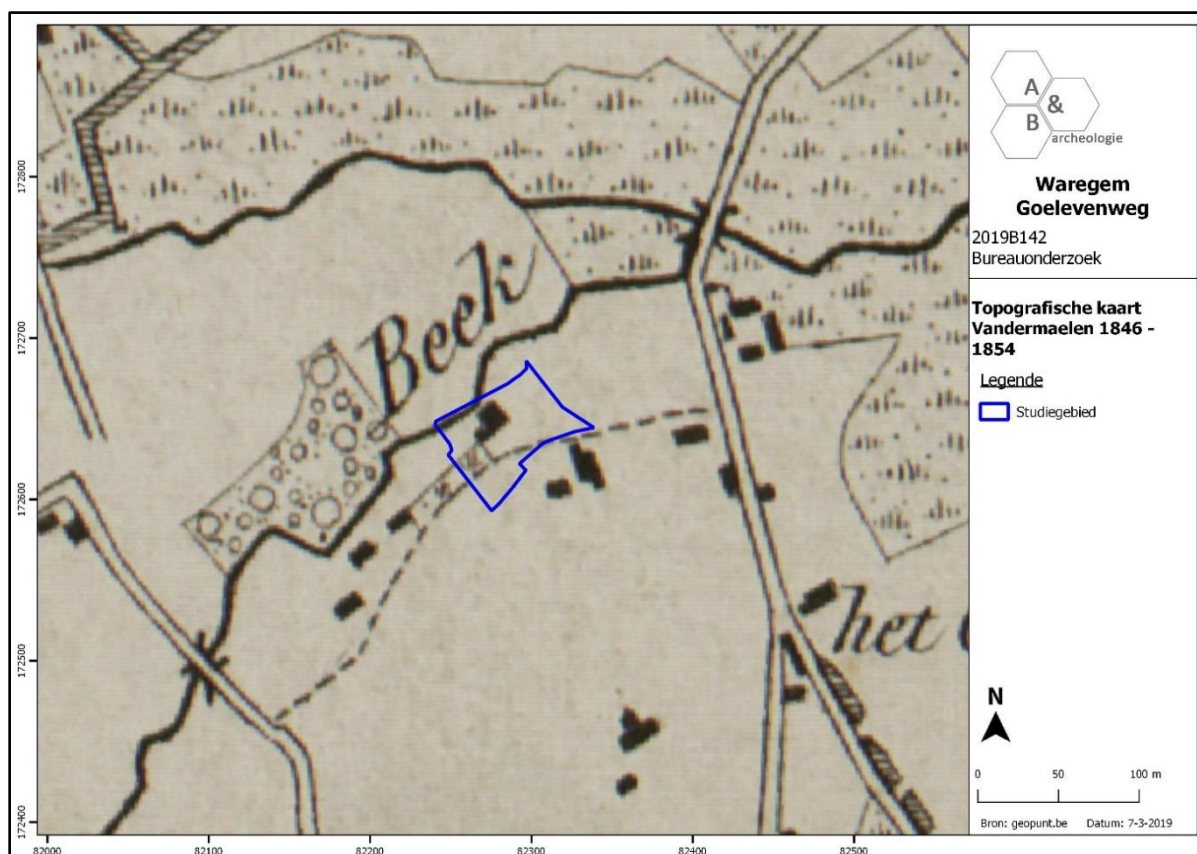
Figuur 23 Uitsnede uit de Ferrariskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

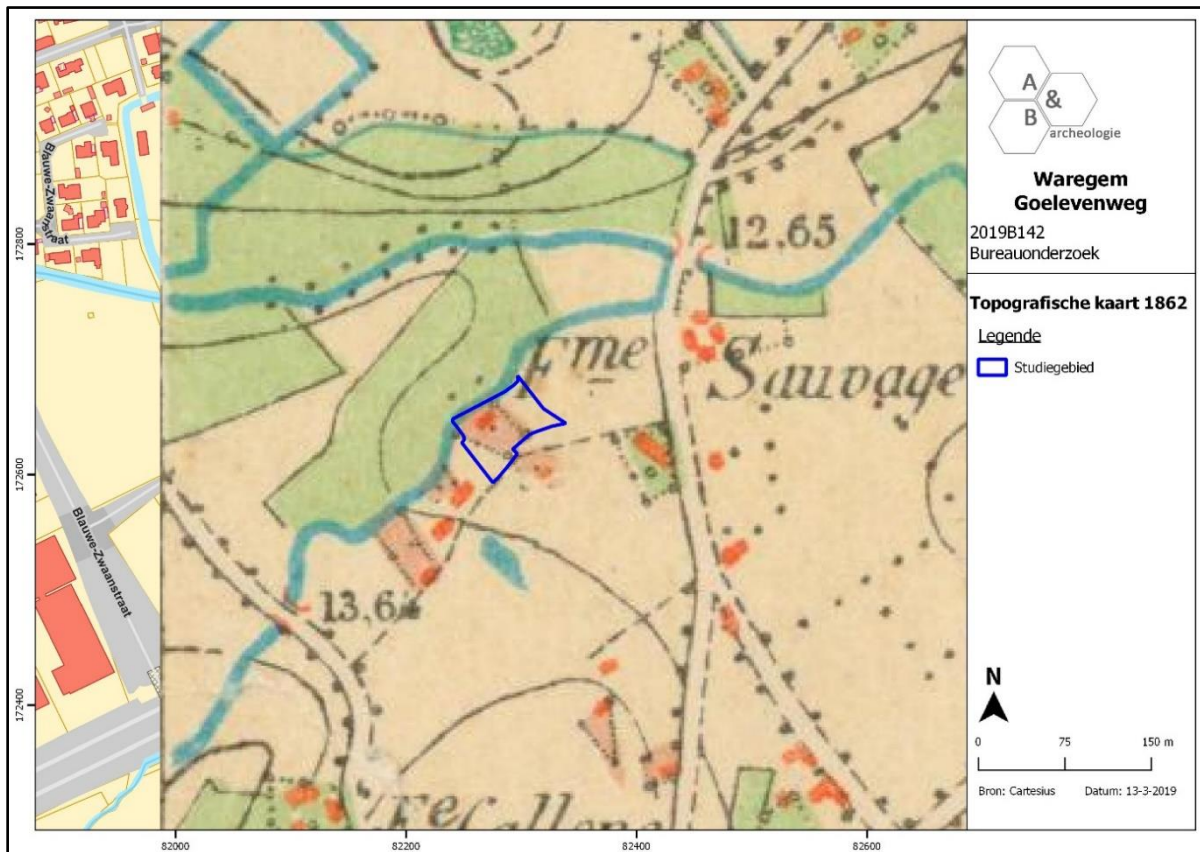
Figuur 24 Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen (bron: geopunt.be).

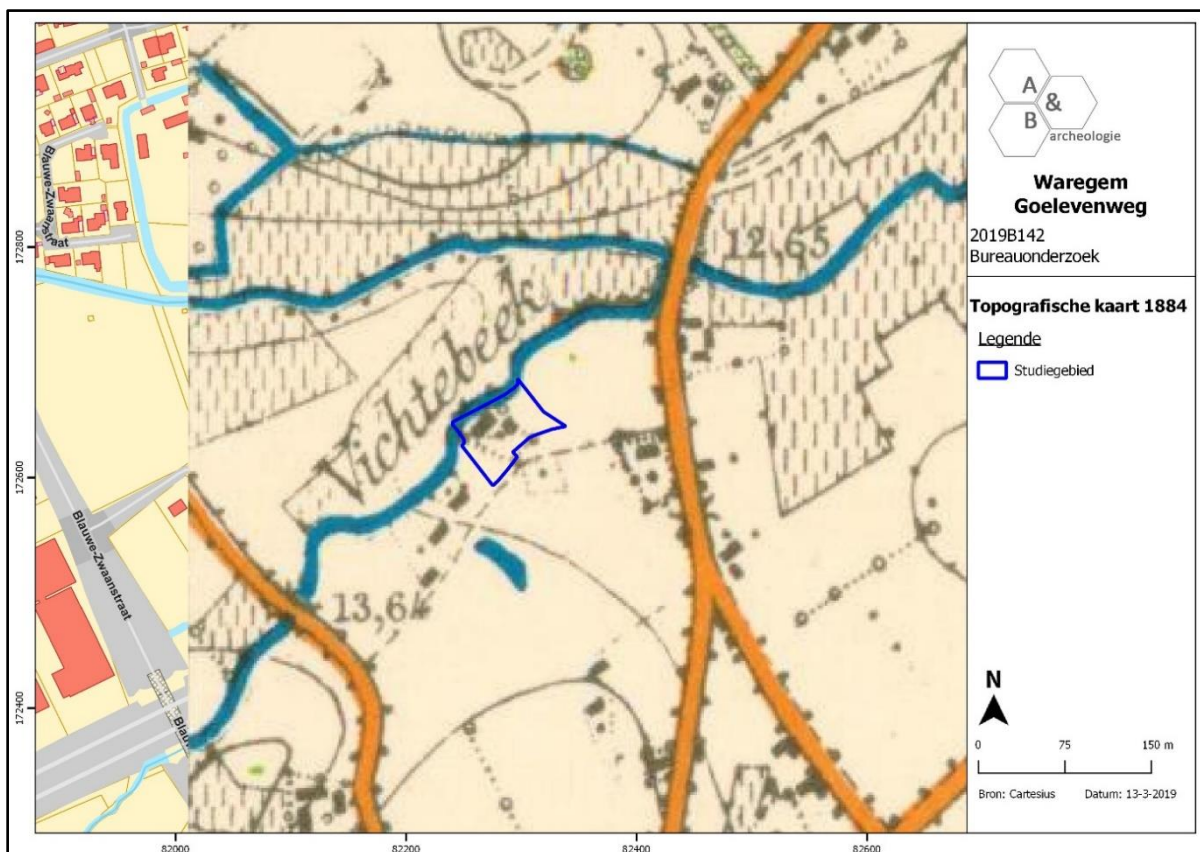
Figuur 25 Uitsnede uit de Poppkaart (bron: geopunt.be).

Figuur 26 Uitsnede uit de kaart van Vandermaelen (bron: geopunt.be).

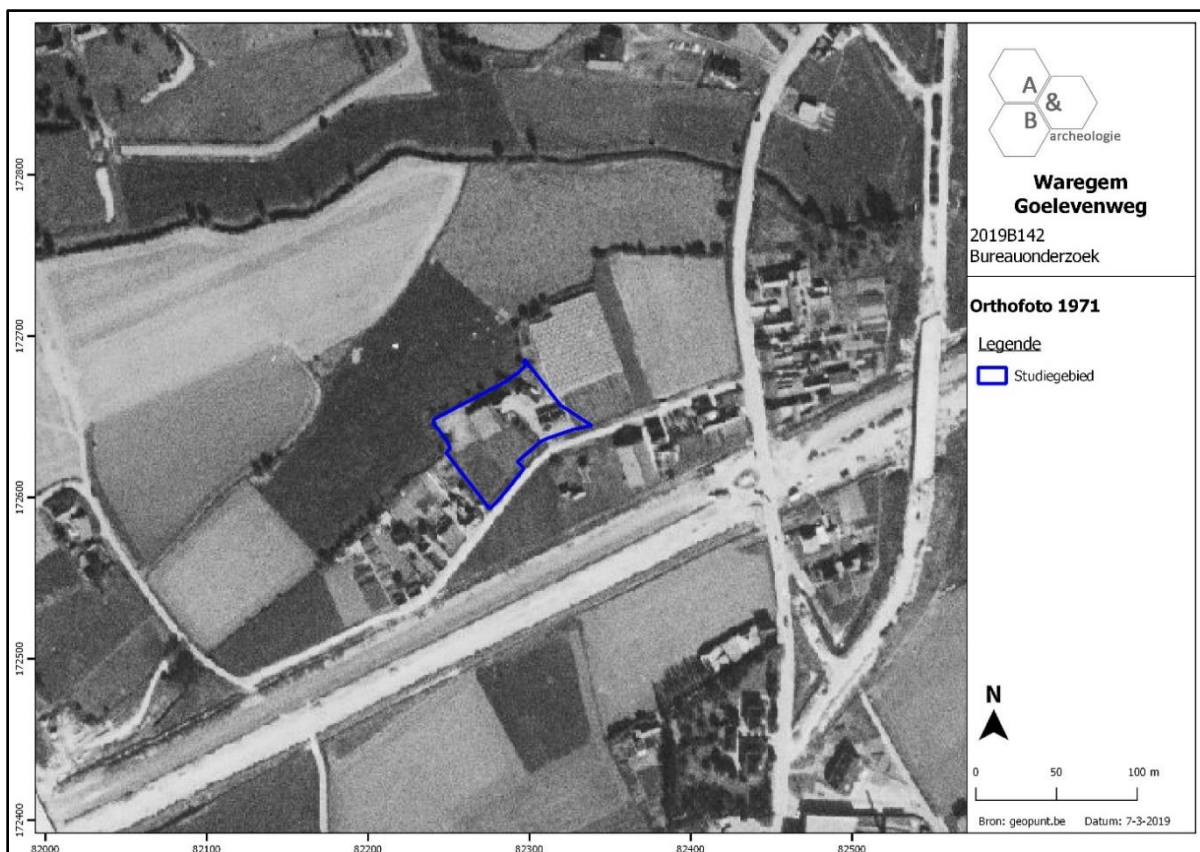
Figuur 27 Uitsnede uit de topografische kaart van 1862 (bron: cartesius.be en NGI).

Figuur 28 Uitsnede uit de topografische kaart van 1884 (bron: cartesius.be en NGI).

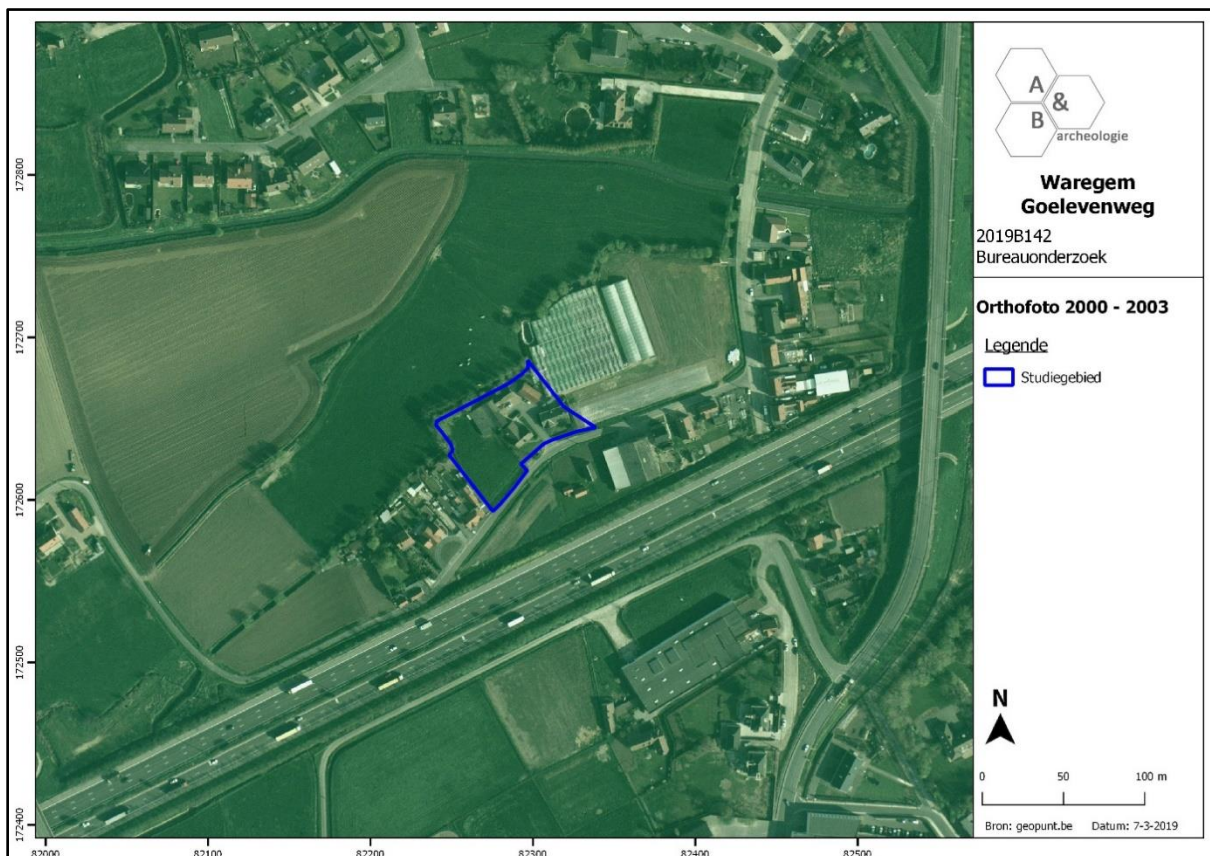
Figuur 29 Uitsnede uit de topografische kaart van 1910 (bron: cartesius.be en NGI).

Figuur 30 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1971 (bron: geopunt.be).

Figuur 31 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1979-1990 (bron: geopunt.be).

Figuur 32 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2000-2003 (bron: geopunt.be).

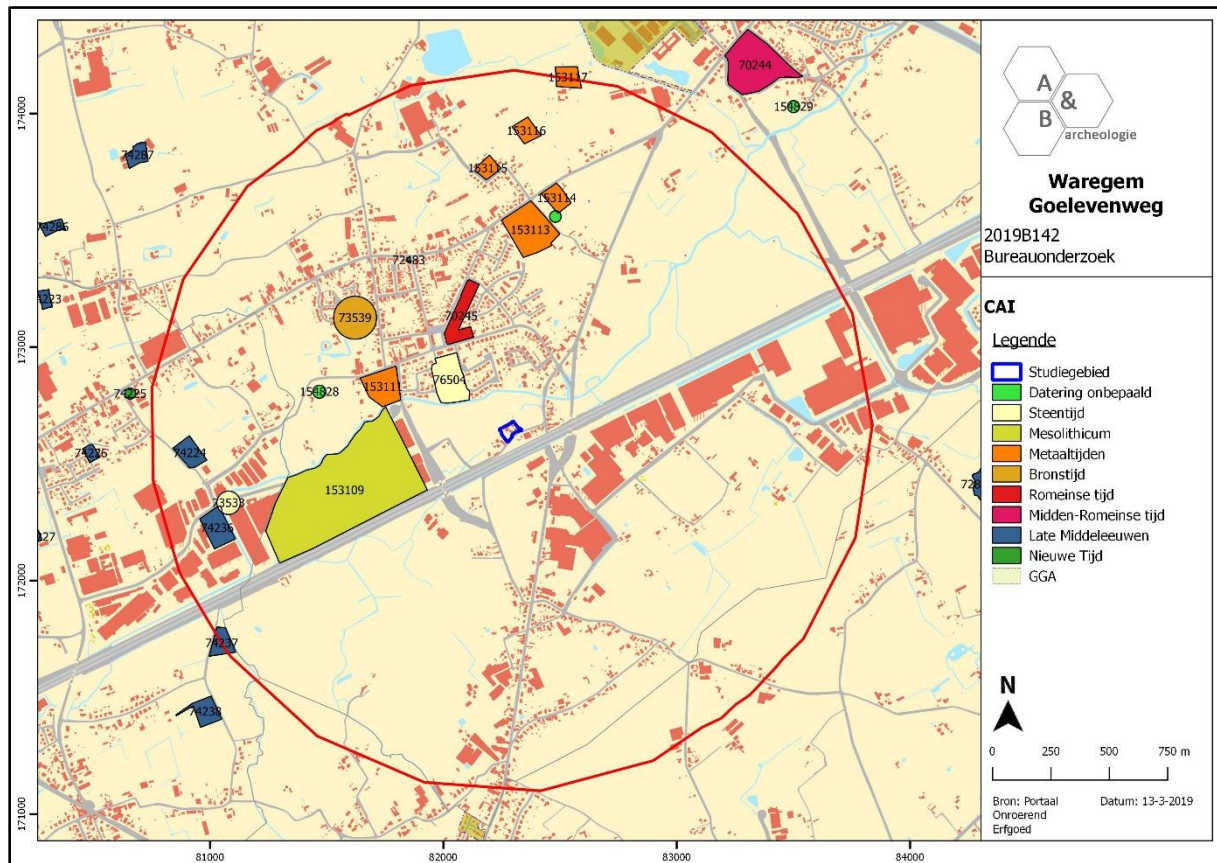
2.5. Archeologische situering

Op de Centrale Archeologische Inventaris worden diverse sites aangegeven in de omgeving van het plangebied.

- Op CAI Locatie 153109 werden in de jaren 1970-1980 diverse vondsten aangetroffen via veldprospectie: tientallen vuurstenen artefacten te dateren in het mesolithicum, 3 laat-neolithische pijlpunten, fragmenten van Romeinse dakpannen, kuil met houtskoolresten en Merovingische scherven, laatmiddeleeuwse aardewerk. Deze site kent een gelijkaardige landschappelijke ligging als het plangebied en bevindt zich zo'n 300m ten westen. Andere CAI Locaties waar eveneens steentijdvondsten werden aangetroffen zijn 73533 (kleine afslagen van grijszwarte vuursteen) en 76504 (enkele stukken silex aangetroffen bij de opgraving van het kasteel Nieuwenhove).
- Op CAI Locatie 73539 werd in 1977 een cirkelvormige structuur met 26m diameter, te dateren in de late bronstijd-vroege ijzertijd, opgegraven. Daarnaast zijn diverse grafheuvels, te dateren in de metaaltijden, gedetecteerd via luchtfotografie (o.a. CAI Locatie 153111, 153113, 153114, 153115, 153116, 154828).
- Talrijke scherven van gebruiksaardewerk en van dakpannen uit de Romeinse tijd werden gevonden bij een veldprospectie op CAI Locatie 70245. Op CAI Locatie 70244 werd een gebouw uit de midden-Romeinse tijd opgegraven, op de plek waar de Romeinse weg van Bavai naar de kust de Gaverbeek kruist.
- De opgraving van het kasteel Nieuwenhove (CAI Locatie 76504) in 1976 leverde sporen op van een 13de-eeuws, houten omwald gebouw dat het kasteel voorafging en verdween door een overstroming. Het bakstenen kasteel werd in de 15de eeuw gebouwd en werd omringd door een uitzonderlijk grote buitenwal (160 x 250m) en een binnenwal (50 x 60m), 9 tot 10m brede gracht, terrein werd opgehoogd tot 1,5m en het heuvellichaam werd met zwaar paalwerk afgezet. In de loop van de 18de eeuw werd het (vervallen) kasteel hersteld en gedeeltelijk herbouwd op de oude funderingen. In 1799 brandde het echter af, de kasteelheuvel werd genivelleerd. Er werd een enorme hoeveelheid middeleeuws en post-middeleeuws aardewerk aangetroffen. Ook waren (grijze, zachtgebakken) scherven uit de Romeinse tijd "overal op het voormalige kasteeldomein aanwezig".
- CAI Locaties 74224, 74236, 74237 duiden op laatmiddeleeuwse sites met walgracht gekend via cartografische bronnen. Bij recente proefsleuvenonderzoek (niet aangeduid in de CAI) in de Castorstraat, aan de oostelijke rand van de woonkern van Nieuwenhove, werd de walgracht van een hoeve aangeduid op de Ferrariskaart aangesneden.⁷

Deze sites zijn allemaal op één of andere manier verbonden met de Gaverbeek: ofwel bevinden ze zich langsheen de beek, ofwel op de hogere rug ten noorden ervan. De Gaverbeek speelde ongetwijfeld een zeer belangrijke rol voor menselijke aanwezigheid in het verleden, zowel wat betreft voor bewoning als voor begraving.

⁷ <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/6639>

Figuur 33 Uitsnede uit de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) (bron: geopunt.be en CAI).

3. Synthese

3.1. Archeologisch verwachtingspatroon

Op basis van het bureauonderzoek kan volgend verwachtingspatroon vooropgesteld worden:

- Het plangebied bevindt zich ten zuiden van het gehucht Nieuwenhove, op ruime afstand ten zuidwesten van de kern van Waregem. Nieuwenhove gaat terug tot de late middeleeuwen, toen er een kasteel werd opgericht in deze voorheen dicht beboste regio. Het gehucht ontwikkelde rond dit kasteel en latere kapel. In de tweede helft van de 18de eeuw was het plangebied onbebouwd en in gebruik als landbouwgrond, de Goelevenweg bestond op dat moment nog niet. Daar komt in de loop van de 19de eeuw verandering in: de Goelevenweg verschijnt op de kaarten, met erlangs verspreide bebouwing. Op het plangebied wordt een woning opgericht – het huis dat op heden achteraan het plangebied bewaard is – waaraan later 2 schuren worden toegevoegd. De 2 woningen vooraan dateren uit de tweede helft van de 20ste eeuw. Het zuidwestelijke deel van het terrein bleef de laatste 270 jaar steeds onbebouwd.
- Het terrein wordt in het noorden begrensd door de Kasselrijbeek, die 200m naar het noordoosten op in de Gaverbeek stroomt. Het plangebied is gelegen in de depressie van de Gaverbeek. Ten noorden van deze beek is een hogere rug gelegen waarop reeds diverse archeologische sites werden gedetecteerd. Ten zuiden van de depressie van de Gaverbeek strekken zich meerder heuvelruggen uit. De Kasselrijbeek is eveneens gelegen in deze depressie van de Gaverbeek. Het lijkt er echter op dat de zuidelijke oever van deze beek van oorsprong iets hoger en dus droger was dan de noordelijke oever, wat er voor zorgt dat het plangebied mogelijk een aantrekkelijke locatie was voor menselijke aanwezigheid. De bodem is niet exact gekarteerd, maar er kan vermoed worden dat er in het noorden een strook natte, licht zandleembodem zonder profiel aanwezig is, en dat de rest van het terrein een matig droge zandbodem met duidelijke ijzer en/of humus B horizont is, dit is een podzolbodem.
- De Gaverbeek speelde ongetwijfeld een zeer belangrijke rol voor menselijke aanwezigheid in het verleden, zowel wat betreft voor bewoning als voor begraving. Er zijn diverse archeologische sites gekend, zowel uit de steentijden, de metaaltijden, de Romeinse periode als de middeleeuwen, en deze zijn allemaal op één of andere manier verbonden met de Gaverbeek: ofwel bevinden ze zich langsheen de beek, ofwel op de hogere rug ten noorden ervan (zoals bvb. diverse grafheuvels uit de metaaltijden). Op basis van de landschappelijke ligging, de aanwezigheid van een waterrijke omgeving gekenmerkt door een uitgebreid en gevarieerd voedselaanbod, en de gekende archeologische sites in de dichte omgeving kan aan het plangebied een eerder hoge archeologische verwachting toegekend worden. Het kan daarbij gaan om zowel steentijd artefactensites als sites met grondsporen.

3.2. Afweging verder vooronderzoek

De gebouwen worden afgebroken, de verharding wordt verwijderd en het terrein wordt bouwrijp gemaakt om te verkavelen in 6 loten. Op elk lot wordt een halfopen bebouwing opgericht. Er zullen aanzienlijke bodemingrepen plaatsvinden op het plangebied: het bouwrijp maken van de percelen, bodemingrepen voor aanleg van de nutsleidingen, funderingswerken, het optrekken van woningen, aanleg van tuinen. Ook het werfverkeer zal zijn invloed hebben op de ondergrond.

Het plangebied kent een eerder hoge archeologische verwachting, waarbij sites uit diverse archeologische periodes niet uit te sluiten zijn. Op basis van enkel het bureauonderzoek kan de aanwezigheid van een archeologische site echter niet aangetoond worden. De geplande werken zijn van die aard dat eventueel aanwezig archeologisch erfgoed bedreigd wordt. Een verder vooronderzoek kan relevante kennisvermeerdering genereren voor de algemene ontwikkelingsgeschiedenis van de omgeving rond de Kasselrij- en Gaverbeek, waarvan het archeologisch belang reeds gekend is maar waar nog maar weinig gravend archeologisch onderzoek is gebeurd. Dit verder vooronderzoek dient te gebeuren in uitgesteld traject, aangezien de gronden pas worden verkaveld onder opschortende voorwaarde van het verkrijgen van een vergunning. Op dit moment zijn de terreinen bovendien nog grotendeels bebouwd en kan er geen verder vooronderzoek uitgevoerd worden.

Bij de afweging voor een verder vooronderzoek worden alle gegevens van de bureaustudie geëvalueerd om zodoende een uitspraak te kunnen doen. In eerste instantie wordt gekeken naar de methodes met geen of het minste impact in de bodem. Deze onderzoeken vallen onder de noemer 'verder vooronderzoek zonder ingreep in de bodem' (landschappelijk bodemonderzoek, geofysisch onderzoek en veldkartering/metaaldetectie). Indien uit deze onderzoeken de afwezigheid van een archeologische site niet gestaafd kan worden, dient men verder over te gaan tot een 'vooronderzoek met ingreep in de bodem' (verkenkend en waarderend archeologisch booronderzoek, proefsleuven en proefputten). In het geval een archeologische site aanwezig is, dient men eerst te proberen deze *in situ* te behouden. Indien dit niet mogelijk is, is een verdere opgraving noodzakelijk.

3.3. Verder vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

- Landschappelijk bodemonderzoek

Dit type onderzoek heeft tot doel de aardkundige opbouw en ontstaansgeschiedenis van de ondergrond en het landschap te kennen door middel van boringen of profielputten. Met deze methode kan met een minimale impact in de bodem toch heel wat informatie verkregen worden. De methode wordt binnen de archeologie vooral aangewend om het bodemkundig potentieel na te gaan voor de aanwezigheid van goed bewaarde steentijdsites.

In dit geval is deze onderzoeksmethode noodzakelijk om uit te voeren. De bodemopbouw is niet exact gekend en kan enkel verondersteld worden op basis van de omringende gronden. Daarnaast heeft het plangebied enig potentieel voor steentijdsites, gezien de gunstige landschappelijke ligging op een droge, hoge oever langs een beek, en de mogelijke gunstige bodemeigenschappen zoals het

voorkomen van een podzol. Het landschappelijk bodemonderzoek kan meer duidelijkheid bieden over het steentijdpotentieel, en op die manier kan ook de bodemopbouw exacter in kaart worden gebracht. Indien bvb. een ouder afgedekt loopniveau bewaard is ter hoogte van het plangebied, kan dit een aanwijzing zijn dat eventuele steentijdsites bewaard zijn. Het voorstel voor het landschappelijk bodemonderzoek, door middel van boringen, wordt in het programma van maatregelen verder uitgewerkt en verduidelijkt.

- Geofysisch onderzoek

Geofysisch onderzoek heeft tot doel om antropogene fenomenen te onderscheiden van natuurlijk sediment of om een morfologische reconstructie van het natuurlijke landschap te maken, door contrasten in elektrische, elektromagnetische en magnetische kenmerken van de ondergrond te meten. Ook kent deze methode haar nut bij het opsporen van explosieven. Onder dit type onderzoek vallen verschillende opsporingstechnieken: magnetometrie, weerstandsmetingen, grondradar enz.

In dit geval is deze onderzoeksmethode niet zinvol om uit te voeren en kan dus buiten beschouwing genomen worden.

- Veldkartering en metaaldetectie

Bij een veldkartering of oppervlakteprospectie wordt een visuele inspectie gedaan van het terreinoppervlak voor de aanwezigheid van archeologisch vondstmateriaal, zoals aardewerk of silexartefacten. Metaaldetectie betreft het opsporen van metalen voorwerpen door middel van een metaaldetector. De toplaag, ca. 20cm diep, wordt hierbij afgezocht door middel van parallelle looplijnen met of zonder een bepaalde tussenafstand.

In dit geval is deze onderzoeksmethode niet zinvol om uit te voeren en kan dus buiten beschouwing genomen worden. Wel dient tijdens het proefsleuvenonderzoek (zie verder) een metaaldetector ingezet worden ter controle van de aangelegde sleuven en de grondhopen.

3.4. Verder vooronderzoek met ingreep in de bodem

- Verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek

Een verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek heeft als doel om archeologische sites op te sporen door middel van boringen. Via de boringen kunnen begraven niveaus teruggevonden worden waarin zich bv. *in situ* steentijdartefacten kunnen bevinden. De boringen worden volgens een bepaald grid met optimale spreiding opgesteld.

In dit geval is deze onderzoeksmethode mogelijk van toepassing als blijkt dat er tijdens de landschappelijke boringen vastgesteld wordt dat er mogelijk steentijdsites aanwezig kunnen zijn. De te volgen strategie en methodiek hangt bijgevolg af van de landschappelijke boorresultaten.

- Proefputten in functie van steentijd artefactensites

Het doel van proefputten in functie van steentijd artefactensites is uitspraken te doen over de archeologische waarde van de totaliteit van een terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven.

In dit geval is deze onderzoeksmethode mogelijk van toepassing als blijkt dat er tijdens de archeologische boringen vastgesteld wordt dat er steentijdsites aanwezig kunnen zijn. De te volgen strategie en methodiek hangt bijgevolg af van de archeologische boorresultaten.

- Proefsleuven en proefputten

Het doel van proefsleuven en proefputten is uitspraken te doen over de archeologische waarde van de totaliteit van een terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven. Op die manier kan er een optimale inschatting gemaakt worden van het kennispotentieel aangezien deze methode informatie verschaft omtrent verspreiding, bewaring, aard en datering van de aangetroffen archeologische sporen.

Gezien de aard van de site, de geplande werken en het archeologisch verwachtingspatroon is een verder vooronderzoek in de vorm van proefsleuven noodzakelijk om archeologische sites met grondsporen op te sporen. Deze proefsleuven moeten aangelegd worden na het uitvoeren van de landschappelijke boringen (en na een eventueel archeologisch booronderzoek en/of steentijd proefputtenonderzoek). Het sleuvenplan, de richtlijnen en onderzoeksvragen worden voorgesteld in het programma van maatregelen.

3.5. Beantwoording onderzoeksvragen

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?

Het plangebied bevindt zich ten zuiden van het gehucht Nieuwenhove, op ruime afstand ten zuidwesten van de kern van Waregem. Nieuwenhove gaat terug tot de late middeleeuwen, toen er een kasteel werd opgericht in deze voorheen dicht beboste regio. Het gehucht ontwikkelde rond dit kasteel en latere kapel. In de tweede helft van de 18de eeuw was het plangebied onbebouwd en in gebruik als landbouwgrond, de Goelevenweg bestond op dat moment nog niet. Daar komt in de loop van de 19de eeuw verandering in: de Goelevenweg verschijnt op de kaarten, met erlangs verspreide bebouwing. Op het plangebied wordt een woning opgericht – het huis dat op heden achteraan het plangebied bewaard is – waaraan later 2 schuren worden toegevoegd. De 2 woningen vooraan dateren uit de tweede helft van de 20ste eeuw. Het zuidwestelijke deel van het terrein bleef de laatste 270 jaar steeds onbebouwd. Er vond nog geen archeologisch onderzoek plaats op het plangebied.

- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?

De bestaande inrichting kan voor een beperkte en plaatselijke bodemverstoring gezorgd hebben (funderingen, nutsvoorzieningen)..

- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?

Mogelijk komen afgedekte niveaus voor die kunnen gezorgd hebben voor een gave bewaring van archeologische sites, maar dit moet verder vastgesteld worden bij het landschappelijk bodemonderzoek.

- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?

Het plangebied wordt verkaveld. Er zullen aanzienlijke bodemingrepen plaatsvinden op het plangebied: het bouwrijp maken van de percelen, bodemingrepen voor aanleg van de nutsleidingen, funderingswerken, het optrekken van woningen, aanleg van tuinen. Ook het werfverkeer zal zijn invloed hebben op de ondergrond.

- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?

De aan- of afwezigheid van een archeologische site kan niet met 100% zekerheid vastgesteld worden op basis van het bureauonderzoek. De kans op het aantreffen van archeologische sporen is echter niet onbestaande.

- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

In eerste instantie dient een landschappelijk booronderzoek te gebeuren waarbij verspreid over het terrein een aantal boringen worden uitgevoerd. Indien blijkt dat bij dit onderzoek archeologische niveaus met potentieel voor steentijdsites bewaard zijn op een deel of over het volledige terrein, dient een verder verkennend archeologisch booronderzoek te gebeuren. Deze onderzoeksvorm valt onder een vooronderzoek met ingreep in de bodem. Dit onderzoek bestaat uit een boorpuntenraster, waarbij de parallelle raaien 10m uit elkaar staan en de boorpunten op de boorraai 12m uit elkaar. De keuze van het boorgrid is gebaseerd op basis van de resultaten van het landschappelijk booronderzoek. Het opgeboorde residu dient uitgezeefd te worden en gecontroleerd op de aanwezigheid van silexartefacten. Op de locatie waar er *in situ* steentijdartefacten vastgesteld werden, dient ofwel een verder vooronderzoek gericht op steentijd te gebeuren om de site beter te kunnen afbakenen (door middel van waarderend archeologisch booronderzoek en/of proefputten in functie van steentijd artefactensites), ofwel kan er direct worden overgegaan naar een opgraving indien er voldoende gegevens voorhanden zijn voor het opmaken van een programma van maatregelen hiervoor.

De tweede fase bestaat uit een proefsleuvenonderzoek. Deze fase kan volgen na het landschappelijk booronderzoek, indien de resultaten hiervan negatief zijn. Dit onderzoek bestaat uit het aanleggen van parallelle sleuven. De sleuven hebben als doel om het archeologisch potentieel van het terrein in kaart te brengen. Zijn er archeologische sporen aanwezig? Behoren deze tot één of meerdere periodes? Daarnaast is het ook belangrijk om de verstoringsgraad in kaart te brengen. Zijn de sporen goed bewaard? Kunnen er verstoringszones afgebakend worden? Afsluitend is het belangrijk om alle gegevens samen te beschouwen om zodoende een uitspraak te kunnen doen over het potentieel van het terrein. Hierbij wordt afgewogen of verder onderzoek nodig is in de vorm van een opgraving,

over een deel of volledig het terrein, of kan er overgegaan worden tot een vrijgave bij afwezigheid van archeologische sporen. De modaliteiten van het verder vooronderzoek worden behandeld in het programma van maatregelen.

4. Samenvatting

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden te Waregem Goelevenweg (provincie West-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het terrein, ca. 3833m² groot, heeft een onregelmatige vorm en is noordoost-zuidwest georiënteerd. Het is gelegen ten noorden van de Goelevenweg, in het noorden wordt het begrensd door de Kasselrijbeek. Het plangebied is grotendeels bebouwd: in het oostelijke deel zijn 2 vrijstaande woningen aan de straatzijde gelegen, erachter liggen een oudere woning en 2 stallen/loodsen. Tussen de gebouwen ligt een steenslagverharding. Een klein deel van de akker ten oosten van deze gebouwen behoort ook tot het plangebied. Het westelijke deel van het terrein is grasland. De bestaande inrichting zal slechts voor een beperkte en plaatselijke bodemverstoring gezorgd hebben (funderingen, nutsvoorzieningen).

Het plangebied bevindt zich ten zuiden van het gehucht Nieuwenhove, op ruime afstand ten zuidwesten van de kern van Waregem. Nieuwenhove gaat terug tot de late middeleeuwen, toen er een kasteel werd opgericht in deze voorheen dicht beboste regio. Het gehucht ontwikkelde rond dit kasteel en latere kapel. In de tweede helft van de 18de eeuw was het plangebied onbebouwd en in gebruik als landbouwgrond, de Goelevenweg bestond op dat moment nog niet. Daar komt in de loop van de 19de eeuw verandering in: de Goelevenweg verschijnt op de kaarten, met erlangs verspreide bebouwing. Op het plangebied wordt een woning opgericht – het huis dat op heden achteraan het plangebied bewaard is – waaraan later 2 schuren worden toegevoegd. De 2 woningen vooraan dateren uit de tweede helft van de 20ste eeuw. Het zuidwestelijke deel van het terrein bleef de laatste 270 jaar steeds onbebouwd. Het terrein wordt in het noorden begrensd door de Kasselrijbeek, die 200m naar het noordoosten op in de Gaverbeek stroomt. Het plangebied is gelegen in de depressie van de Gaverbeek. Ten noorden van deze beek is een hogere rug gelegen waarop reeds diverse archeologische sites werden gedetecteerd. Ten zuiden van de depressie van de Gaverbeek strekken zich meerder heuvelruggen uit. De Kasselrijbeek is eveneens gelegen in deze depressie van de Gaverbeek. Het lijkt er echter op dat de zuidelijke oever van deze beek van oorsprong iets hoger en dus droger was dan de noordelijke oever, wat er voor zorgt dat het plangebied mogelijk een aantrekkelijke locatie was voor menselijke aanwezigheid. De bodem is niet exact gekarteerd, maar er kan vermoed worden dat er in het noorden een strook natte, licht zandleembodem zonder profiel aanwezig is, en dat de rest van het terrein een matig droge zandbodem met duidelijke ijzer en/of humus B horizont is, dit is een podzolbodem. De Gaverbeek speelde ongetwijfeld een zeer belangrijke rol voor menselijke aanwezigheid in het verleden, zowel wat betreft voor bewoning als voor begraving. Er zijn diverse archeologische sites gekend, zowel uit de steentijden, de metaaltijden, de Romeinse periode als de middeleeuwen, en deze zijn allemaal op één of andere manier verbonden met de Gaverbeek: ofwel bevinden ze zich langs de beek, ofwel op de hogere rug ten noorden ervan (zoals bvb. diverse grafheuvels uit de metaaltijden). Op basis van de landschappelijke ligging, de aanwezigheid van een waterrijke omgeving gekenmerkt door een uitgebreid en gevarieerd voedselaanbod, en de gekende archeologische sites in de dichte

omgeving kan aan het plangebied een eerder hoge archeologische verwachting toegekend worden. Het kan daarbij gaan om zowel steentijd artefactensites als sites met grondsporen.

De gebouwen worden afgebroken, de verharding wordt verwijderd en het terrein wordt bouwrijp gemaakt om te verkavelen in 6 loten. Op elk lot wordt een halfopen bebouwing opgericht. Er zullen aanzienlijke bodemingrepen plaatsvinden op het plangebied: het bouwrijp maken van de percelen, bodemingrepen voor aanleg van de nutsleidingen, funderingswerken, het optrekken van woningen, aanleg van tuinen. Ook het werfverkeer zal zijn invloed hebben op de ondergrond.

Het plangebied kent een eerder hoge archeologische verwachting, waarbij sites uit diverse archeologische periodes niet uit te sluiten zijn. Op basis van enkel het bureauonderzoek kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site echter niet aangetoond worden. De geplande werken zijn van die aard dat eventueel aanwezig archeologisch erfgoed bedreigd wordt. Een verder vooronderzoek kan relevante kennisvermeerdering genereren voor de algemene ontwikkelingsgeschiedenis van de omgeving rond de Kasselrij- en Gaverbeek, waarvan het archeologisch belang reeds gekend is maar waar nog maar weinig gravend archeologisch onderzoek is gebeurd. Dit verder vooronderzoek dient te gebeuren in uitgesteld traject, aangezien de gronden pas worden verkaveld onder opschortende voorwaarde van het verkrijgen van een vergunning. Op dit moment zijn de terreinen bovendien nog grotendeels bebouwd en kan er geen verder vooronderzoek uitgevoerd worden.

Het verder vooronderzoek bestaat uit enerzijds een landschappelijk booronderzoek (eventueel gevolgd door een archeologisch booronderzoek en/of een proefputtenonderzoek gericht op steentijd), anderzijds een proefsleuvenonderzoek. De modaliteiten van het verder vooronderzoek worden behandeld in het programma van maatregelen.

5. Bibliografie

- <https://inventaris.onroenderfgoed.be>
- <https://cai.onroenderfgoed.be/>
- <http://www.geopunt.be/kaart>
- <http://www.cartesius.be/CartesiumPortal/>
- <http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/>
- <http://www.ngi.be/topomapviewer/>
- <https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/6639>

6. Bijlages

- Figurenlijst

Figuur 1 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2018 (bron: geopunt.be).....	7
Figuur 2 Plan bestaande toestand (bron: initiatiefnemer).....	8
Figuur 3 Foto 1 (bron: initiatiefnemer).	9
Figuur 4 Foto 2 (bron: initiatiefnemer).	9
Figuur 5 Foto 3 (bron: initiatiefnemer).	10
Figuur 6 Foto 4 (bron: initiatiefnemer).	11
Figuur 7 Foto 5 (bron: initiatiefnemer).	12
Figuur 8 Foto 6 (bron: initiatiefnemer).	13
Figuur 9 Uitsnede uit het ontwerpplan (bron: initiatiefnemer).....	14
Figuur 10 Zicht op de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).	16
Figuur 11 Detailopname van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).	16
Figuur 12 Zicht op het kadasterplan (bron: geopunt.be).	17
Figuur 13 Zicht op de bodemgebruikskaat met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).	17
Figuur 14 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel (bron: geopunt.be).....	18
Figuur 15 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel, op siteniveau (bron: geopunt.be).	19
Figuur 16 Zicht op de Potentiële bodemerosiekaart (bron: geopunt.be).	19
Figuur 17 Zicht op de bodemkaart (bron: DOV).	20
Figuur 18 Uitsnede uit de Tertiair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).....	21
Figuur 19 Uitsnede uit de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).....	22
Figuur 20 Uitleg bij de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).	22
Figuur 21 Uitleg bij de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).	23
Figuur 22 Benaderende situering van het plangebied op de Villaretkaart (1745-1748) (bron: geopunt.be).	26
Figuur 23 Uitsnede uit de Ferrariskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).....	27
Figuur 24 Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen (bron: geopunt.be).	27
Figuur 25 Uitsnede uit de Poppkaart (bron: geopunt.be).....	28
Figuur 26 Uitsnede uit de kaart van Vandermaelen (bron: geopunt.be).....	28
Figuur 27 Uitsnede uit de topografische kaart van 1862 (bron: cartesius.be en NGI).	29
Figuur 28 Uitsnede uit de topografische kaart van 1884 (bron: cartesius.be en NGI).	29
Figuur 29 Uitsnede uit de topografische kaart van 1910 (bron: cartesius.be en NGI).	30
Figuur 30 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1971 (bron: geopunt.be).....	30
Figuur 31 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1979-1990 (bron: geopunt.be).	31
Figuur 32 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2000-2003 (bron: geopunt.be).	31
Figuur 33 Uitsnede uit de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) (bron: geopunt.be en CAI).	33

Bijlage: Plan bestaande toestand, ontwerpplan (bron: initiatiefnemer).

Perceel nr.: 597/00 C

Perceel nr.: 596/00 F

Perceel nr.: 596/00 G

Perceel nr.: 297/00

Perceel nr.: 589/00 S

woongebied landelijk karakter

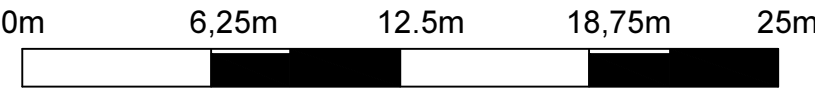
agrariërs gebied

foto 3
foto 2
foto 1

foto 6
foto 5
foto 4

Ing. Anthony
Van Quickelberghe
Landmeter - Expert

Gentstraat 35a
8780 Oostrozebeke
0494 41 95 11
info@landmeter-avq.be
www.landmeter-avq.be
BTW BE 0557 721 181

Omschrijving	Bestaande toestand
Ligging	Waregem Goelvenweg 44 Waregem 3de sectie F nummer 595/00 D, 595/00 E, 596/00 G, 596/00 F
Aanvragers	Fam. Deleersnyder
Datum	16 januari 2019

Schaal:
1/250

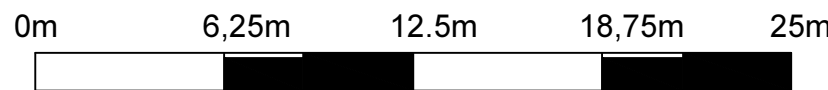
Plan:
1/1

Ing. Anthony
Van Quickelberghe
Landmeter - Expert

Gentstraat 35a
8780 Oostrozebeke
0494 41 95 11
info@landmeter-avq.be
www.landmeter-avq.be
BTW BE 0537 721 181

Omschrijving	Nieuwe toestand
Ligging	Waregem Goelvenenweg 44 Waregem 3de sectie F nummer 595/00 D, 595/00 E, 596/00 G, 596/00 F
Aanvragers	Fam. Deleersnyder
Datum	16 januari 2019

Schaal:
1/250

Plan:
1/1

